

IQRA

اقراء

EESTI MOSLEMITE KUUKIRI

NR 42

MÄRTS 2013 /

RABI UTH-THÄÄNI –

ŽUMAADA LAWWAL 1434

MEESTE ÜMBERLÕIKAMINE
NAISTE ÜMBERLÕIKAMINE

ÜMBERLÕIKAMISEST ISLAMIS

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته

Seekordse kuukirja peateemaks on ümberlõikamine. Räägime nii meeste kui ka naiste ümberlõikamisest, nii islami kui ka meditsiini perspektiivis. Peateemaga on seotud ka *hadiithinurk* ja *fatwanurk*.

Lisaks saab seekordses numbris lugeda Karmen Um Farahi islami leidmise lugu, Eileeni toimetuste järges Ghanas, soorollidest islamis, lapse jonnimisest ja kogelemisest. Õpime *duaasid* erinevate probleemide vastu. Islami-ülikooli rubriigis on võimalik lugeda Jumala lepingu kohta Aadamaga. Seekordne ravimtaim on paiseleht. Loeme viimast osa kannatlikkusest ja õpime kúpsetama toredaid pirukaid.

Fi amani llah!

Kuukirja koostajad

SISUKORD:

Meeste ümberlõikamine (Aisha)	4
Naiste ümberlõikamine (Aisha)	8
Islamiuudised (Kauthar)	13
Minu lugu (Karmen Um Farah)	17
Moslemipäevikud: Minu Ghana (7. osa) (Eileen)	19
Meestemaailm: Soorollid islamis (Aivar)	22
Eriline laps: See „oh kui piinlik“ jonnijoru (Rubaba)	24
Lisateavet lapsest: Miks laps kogeleb (Annely)	27
Looduslik ravi: Paiseleht (Khadija)	30
Elu eesmärk – Paradiis: Kannatlikkus ja Allahi armastamine (Amina lirimaalt)	32
Lugejaküsimus!	34
Pudrupotike, keeda! Pirukad (Karima ja Zeinep)	39
Koraaninurk: Harjutusi Koraani retsiteerimise õppimiseks (Aisha)	41
<i>Hadiith</i> inurk: Ümberlõikamine (Aisha)	45
<i>Fatwanurk</i> : Ümberlõikamine (Aisha)	46
<i>Duaanurk</i> : Erinevate probleemide vastu (Aisha)	48
Ma käin islamiülikoolis: Jumala leping Aadamaga (Eileen)	50

MEESTE ÜMBERLÕIKAMINE

Tõlkinud: Aisha

Allikad: <http://www.missionislam.com/health/circumcisionislam.html>, Dr. Muhammad al-Baar „Al-Khitaan“, lk 76, <http://www.nhs.uk/Conditions/Circumcision/Pages/Why-is-it-necessary.aspx> - National Health Service of UK, <http://biomedicum.ut.ee/arpa/pa/arstiteadused/loengumaterjale/Meessugu.pdf>.

Meeste ümberlõikamine on üks islami rituaalidest, mis kuulub *fitra* ehk inimeseks olemise loomulikkuse juurde. Ash-Shawkani on oma raamatus „Nayl Al-Awtar“ (1/184) kirjutanud: „Prohvet (صلى الله عليه وسلم) mõtles *fitra* all seda, et kui inimene järgib *fitras* kirjeldatud ettekirjutusi, siis on ta sõnakuulelik Jumala sulane ja need, kes *fitra* reegleid järgivad, saavutavad kõrge austuse ja väärikuse astme.“

Prohvet Muhammed (صلى الله عليه وسلم) ütles: „*Fitrat iseloomustab viis tegu: intiimpiirkonna karvade eemaldamine, küünte lõikamine, kaenlaaluste karvade eemaldamine, vuntsi lühikeseks trimmimine ja ümberlõikamine.*“ (Al-Bukhari, Muslim)

Jumal andis Prohvet Muhammedile (صلى الله عليه وسلم) käsu järgida Aabrahami (عليه السلام) usku. Koraanis on kirjas: „**Siis ilmutasime sulle, et järgiksid Aabrahami tõest usku ...**“ (16:123) Ümberlõikamine kuulub aga kindlalt Aabrahami (عليه السلام) usu juurde. Prohvet Muhammed (صلى الله عليه وسلم) ütles: „*Prohvet Aabraham (عليه السلام) lõikas end ümber, kui oli 80-aastane ja ta lõikas end ümber kirvega.*“ (Al-Bukhari, Muslim, Ahmad) Seega ei ole ümberlõikamine islamis vaid hügieeni küsimus vaid see on osa usust ja Jumala käskudele allumisest.

Ibn Abbasilt (raa) küsiti: „Kui vana sa olid, kui Prohvet Muhammed (صلى الله عليه وسلم) suri?“ Ta vastas: „Ma olin sel ajal ümber lõigatud. Sel

ajal ei lõigatud poisse enne ümber, kui nad puberteediikka jõudsid!“ (Al-Bukhari)

Enamik islami õpetlasi on seisukohal, et ümberlõikamine on meeste kohustuslik. Kui see poleks kohustuslik, ei oleks prohvet Aabraham (عليه السلام) end elu lõpul selle küsimusega tülitanud.

ÜMBERLÕIKAMISE AEG

Al-Bayhaqi ja Tabarani on edastanud *hadiithi*, mille kohaselt Prohveti (صلى الله عليه وسلم) ajal lõigati poisse ümber nende *aqiqa*² ajal (kuid selle *hadiithi* edastajateketti peetakse nõrgaks). On teisi *hadiithe*, mille kohaselt seda tehti hiljem. Detailid ei ole antud kontekstis olulised, kuid on ilmselge, et see väike operatsioon on lihtsam beebile kui juba vanemale poisile. Kui ümberlõikamist mingitel praktilistel põhjustel edasi lükatakse, siis pole sellest probleemi, kuid kindlasti peaks poiss olema ümberlõigatud selleks ajaks, kui ta regulaarselt palvetama hakkab, et tal oleks lihtsam puhtust hoida, ilma milleta ta palve ei kehti.

Laps ei pea jääma täpselt samasuguseks nagu ta emaüsast väljumisel on, kui on võimalik usu seaduste raames midagi ära teha, et ta olukorda parandada. Sinna hulka loetakse ka lapse pea paljaks ajamine peale sündi. Prohvet Muhammed (صلى الله عليه وسلم) on selle kohta öelnud: „*Eemaldage see kahju temalt.*“ Sama käib ka lapse verest puhtaks pesemise, nabanööri lõikamise ja muu kohta, mida vastsündinuga ikka tehakse.

KASU TERVISELE

Väikeste poiste ümberlõikamisel on hulgal-

1
vaks.
2

Said *baalighiks* ehk oma tegude eest vastutava.

Pidustus nädal peale lapse sündi.

iselt tervislikke kasutegureid, kaasa arvatud järgmistes valdkondades:

1) Lokaalne infektsioon – Eesnaha olemasolul võib tekkida põletik, mis viib eesnaha tihenemisele, mis omakorda viib uriini kinnipidamise ja peenisepea põletikuni. Nende probleemide lahendamiseks on vaja sooritada ümberlõikamine. Kroonilise põletiku korral võib laps tulevikus seista silmitsi palju tõsisemate haigustega, nagu näiteks peenisevähk.

2) Kusiti põletik – Paljud uurimused on tõestanud, et ümberlõikamata poistel esineb mitmeid kordi enam kusiti põletikku. Osade uurimuste kohaselt on vahe koguni 39-kordne; teiste uurimuste kohaselt 10-kordne. Kusiti põletik võib laste puhul väga tõsine probleem olla. Wisewell'i uurimuse kohaselt 88 kusiti põletikus lapsest 36%-l leiti sama bakter ka verest. Kolm neist lastest jäid ka meningiiti; kahel lakkasid neerud töötamast ja kaks suri mikroorganismide leviku tõttu kogu kehasse.

3) Peenisevähk – Kõik uurimused on ühel arvamusel, et ümberlõigatud meestel peenisevähki peaaegu ei esine, samal ajal kui ümberlõikamata meeste hulgas on see protsent väga-gi märkimisväärne. USAs on peenisevähi protsent ümberlõigatud meeste hulgas null, samal ajal kui 100 000 ümberlõikamata mehe kohta esineb statistiliselt 2,2 isikul peenisevähk. Kuna USAs on väga suur hulk meeskodanikke ümberlõigatud, esineb seal igal aastal umbes 750-1000 peenisevähi juhtu. Riikides, kus poisse ümber ei lõigata, nagu näiteks Hiina, Uganda, Puerto Rico jne, on peenisevähk 12-22% kõigist meestel esinevatest vähkidest ja see on väga kõrge protsent. Lääne meditsiinis soovitatakse ümberlõikust meestele, kelle perekonnas on esinenud peenisevähi juhtumeid.

4) Sugulisel teel levivad haigused – Uurimused on tõestanud, et suguhaigused, mis levivad seksuaalkontakti läbi (tavaliselt abieluvälise seksi ja homoseksuaalsuse tõttu; näiteks herpes, süüfilis, gonorröa, genitaalherpes jne), levivad hulga rohkem nende hulgas, kes ei ole ümberlõigatud. On palju uusi uurimusi selle kohta, et ümberlõikamine vähendab ka AIDSi nakatumise riski võrreldes ümberlõikamatute-

ga. See muidugi ei tähenda, et ümberlõigatud mees kunagi AIDSi ei võiks saada, kui on AIDSi nakatunud inimesega kontaktis, kuid Aafrikas teostatud uuringud on näitanud, et heteroseksuaalsetel ümberlõigatud meestel on 38-66% väiksem võimalus AIDSi nakatuda kui ümberlõikamata meestel. Arvatakse, et eesnahas on teatud rakud, mis meelitavad ligi HIV viirust.

Ümberlõikamata meestel on ka kaks korda suurem tõenäosus jääda süüfilisse ja kümme korda suurem tõenäosus jääda pehmesse šankrisse.

5) Emakakaelavähk – Paljud uurimused on tõestanud, et ümberlõigatud meeste abikaasadel on kordi väiksem võimalus nakatuda emakakaelavähki.

6) Parafimosis – Parafimosis on meditsiiniline probleem, mille puhul ümberlõikamata eesnähk jääb peenisepea taha kinni ja seda ei ole enam võimalik tavapositioni lükata. Kui eesnähk liiga kauaks peenisepea taha jääb, tekitab see paistetuse, mille tõttu veri ei pääse enam peenises liikuma ning võib tekkida peenise gangreen, mille tulemusena peenise kude sureb. Ümberlõigatud meestel parafimosisi esineda ei saa.

7) Balanopostiit – Balanopostiit on suguti-luku-eesnaha mittespetsiifiline põletik, mida tavaliselt põhjustab bakteriaalne infektsioon eesnaha all. Balanopostiit põhjustab valu urineerimisel, mädast eritist peenisest ja turset. Tavaliselt ravitakse seda antibiootikumidega, kuid korduvate põletike puhul soovitatakse ümberlõikamist. Ümberlõigatud meestel balanopostiiti esineda ei saa.

8) Urinaaltrakti põletikud – Urinaaltrakti põletikud on põletikud urinaalsüsteemis. 4% poistest põeb seda vähemalt korra enne 16-aastaseks saamist. Uuringud on näitanud, et ümberlõigatud poiste seas on urinaaltrakti põletikud 10-14 korda vähem tõenäolised kui ümberlõikamata poiste seas. Korduvad urinaaltrakti põletikud võivad põhjustada neerukahjustusi.

NAISTE ÜMBERLÕIKAMINE

Tõlkinud ja koostanud: Aisha

Allikad: <http://www.islamreligion.com/articles/438/>, <http://www.islamreligion.com/articles/442/>, <http://www.naine24.ee/346311/suguelundite-sandistamine-miljoneid-naisi-puudutav-karm-tegelikkus/>

SISSEJUHATUS

On üsna tavaline, et naiste suguelundite lõikamist¹ seostatakse peaaegu ainult islamiga. Kuigi paljud neist, kes selle barbarliku teo läbiviimisega tegelevad väidavad, et see on islamiga seotud, on islam sellest õudusest süütu. Islam ei nõua ega kiida kuidagi taolisi tegusid heaks; tegemist on kultuuriliste ja mitte islamilike tavadega. Amnesty International kinnitab: „Naiste suguorganite lõikamise tava on vanem kui islam; enamik moslemeid seda ei praktiseeri, kuid see on jõudnud religioosesse dimensiooni.“² *The Female Genital Cutting Education and Networking Project* kirjeldab antud fenomeni järgnevalt: „... see ei ole islami tradit-

1 FGC – female genital cutting

2 What is Female Genital Mutilation? Amnesty International – <http://web.amnesty.org/library/Index/ENGACT770061997?open&of=ENG-370>

sioon. Naiste suguelundite lõikamine on kultuuride- ja religioonidevaheline rituaal. Aafrikas ja Lähis-Idas teevad seda moslemid, kopti kristlased, erinevad pärismaalaste grupid, protestandid, katoliiklased ja paljud teised.³ Üks judaismi sekt – falašad – lõikavad samuti nii mehed kui ka naised ümber.⁴

MAAILMA TERVISEORGANISATSIOONI KOHA- SELT

Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) andmetel on üle maailma hinnanguliselt 100 kuni 140 miljonit tüdrukut ja naist, kes peavad lepima ümberlõikamise ehk

3 Female Genital Cutting (FGC): An Introduction, Marianne Sarkis – <http://www.fgmnetwork.org/intro/fgm-intro.html>.

4 Andree, „Zur Volkskunde der Juden,“ lk 84.

välise suguorganite sandistamise tagajärgedega.

Protseduur on rahvusvaheliselt tunnustatud tüdrukute ja naiste inimõiguste rikkumiseks.

Samuti peegeldab see WHO sõnul sügavalt juurdunud sugudevahelist ebarõvõrdsust ning kujutab endast naiste diskrimineerimise ekstreemset vormi, ühtlasi ka laste õiguste rikkumist ja väärkohtlemist.

WHO järgi hõlmab naiste ümberlõikamine protseduure, millega tahtlikult moonutatakse või sandistatakse naiste väliseid suguorganeid mittemeditsiinilistel põhjustel. Protseduur võib põhjustada ägedat verejooksu ja probleeme urineerimisel, samuti hilisemaid

sünnituskomplikatsioone ja vastsündinute surma.

Kuna sageli teostatakse ümberlõikamist ilma tuimes-tuseteta, ebahügieenilistes tingimustes ning ilma anatoomia-või meditsiiniteadmisteta, võib see põhjustada naistele tõsiseid terviseprobleeme või isegi lõppeda surmaga.

Aafrikas on selle sandistava protseduuri läbi teinud hinnanguliselt 92 miljonit tüdrukut. WHO andmetel harrastatakse naiste ümberlõikamist lisaks Aafrikale ka mõnedes Aasia riikides, Kesk-Idas ning ka teatud sisserännanute guppide seas nii Põhja-Ameerikas kui ka Euroopas.

Ainuüksi Euroopa Liidu riikides võib olla ohustatud hinnanguliselt 500 000 tüdrukut ja naist.

Seksuaaltervise uuringutega tegelev Guttmacher Institute kirjutas 1997. aastal, et naiste väliste suguelundite osalist või täielikku äralõikamist on vähemalt 28 Aafrika riigis, peamiselt mandri keskosas, sajandeid praktiseeritud.

Lõuna-Aafrikas ega Põhja-Aafrika araabiakeelsete rahvaste seas, välja arvatud Egiptuses, sellist tava ei esine. Naiste ümberlõikamist harrastavad seejuures nii moslemid, kristlased, animistid kui ka ühe juudi sekti liikmed, kuigi ükski religioon sellist rituaali ei nõua.

Sageli arvatakse ekslikult, et naiste ümberlõikamine on seotud islamiusuga, kuid ei

Koraan ega Prohvet Muhammedi (saws) ütluste kogu ei sisalda otsest üleskutset ümberlõikamisele.

Guttmacher Institute kirjutas samuti, et Kesk-Aafrika Vabariigi, Cote d'Ivoire'i, Egiptuse, Eritrea, Mali ja Sudaani kohta kogutud andmete põhjal on neis riikides tervelt 43 kuni 97 protsenti viljakas eas naisi ümber lõigatud.

Somaalias, kust on pärit ka praegu populaarse filmi «Kõrbelill» kangelanna, supermodell Waris Dirie, võib aga ümberlõigatud naiste osakaal ulatuda 98 protsendini.

Enamasti viiakse protseduur läbi 4 - 12-aastaselt, kuid mõnes riigis ka juba mõnekuuselt. Võimalik on aga ümberlõikamine isegi naise esimese raseduse ajal. Ühe uuringu andmetel võib 20-25 protsenti Põhja-Sudaani viljatusest olla seotud väliste suguelundite kinniõmblemisega.

Kui enne sünnitust pole ümberlõigatud ja kinniõmmeldud naist uuesti lahti lõigatud, võib see takistada sünnitustegevust, põhjustada nii emale kui lapsele potentsiaalselt eluohtlikke komplikatsioone.

Kliitori ja teiste tundlike kudede amputeerimine vähendab kahtlemata naise võimet kogeda seksuaalset naudingut. Ümberlõigatud naise jaoks on vahekord suure tõenäosusega valulik, kuna tema tupeava on äärmiselt väike ning seda ümbritsevad

ümberlõigatud koed väheelastsed. Vahekorra ajal võib esineda veritsust, samuti võib vahekorra võimaldamiseks vaja minna armi lahtilõikamist.

Samuti võib naiste ümberlõikamine teha vahekorra ebarahuldavaks ka meeste jaoks. Näiteks 300 polügaamset Sudaani meest hõlmanud uuring selgitas välja, et 266 neist eelistas selgelt ümberlõikamata naist ning 60 meest tunnistas, et oli võtnud teise, ümberlõikamata naise just sel põhjusel, et esimese naisega muutus vahekord iga sünnituse järel üha keerulisemaks, kuna armistunud tupeava muutus üha vähem elastseks.

Miks siis seda ikkagi tehakse? WHO järgi on tegemist kultuuriliste, usuliste ja sotsiaalsete faktorite koosmõjuga. Tavaliselt saab määravaks sotsiaalne surve teha nii, nagu teised teevad. Naiste ümberlõikamist peetakse sageli osaks tüdruku õigest kasvatuses.

Samuti seostatakse ümberlõikamist õige, kombeka seksuaalse käitumisega, kus naine on abielludes süütu ega murra mehele hiljem truudust - nimelt usutakse, et ümberlõikamine vähendab naise seksuaaltungi, aidates seeläbi ennetada abieluväliseid suhteid.

NAISTE ÜMBERLÕIKAMISE TÕÜBID

Naiste suguelundite lõikamine on „termin, mida kasutatakse igasuguse praktika kohta, mis kujutab endast

naiste välissuguelundite eemaldamist või muutmist⁵. Neid on kolme peamist tüüpi⁶ ja üks lisatüüp:

1. Kõige leebem naiste ümberlõikamise tüüp kujutab endast kliitori eesnaha eemaldamist või avamist, mille tulemusena kliitori pea välja paistab. United Nations Population Fundi sõnul on see naiste suguelundite lõikamise tüüp võrreldav meeste ümberlõikamisega.⁷ Seda võidakse nimetada ka „sunna ümberlõikamiseks“, kuna moslemid, kes usuvad, et islami seaduse järgi on naiste ümberlõikamine sunna, praktiseerivad just taolist ümberlõikamist.

2. Teiseks variandiks on kliitori ja väikeste häbememokkade osaline või täielik eemaldamine, mis võib hõlmata ka suurte, tupeava ümbritsevate häbememokkade eemaldamist.

3. Kolmas – kõige ekstreemsem naiste ümberlõikamine – kujutab endast kliitori ja nii väikeste kui ka suurte häbememokkade täielikku eemaldamist ning tupeava kitsendamist. Osa tupest kas ömmeldakse või hoitakse muul viisil kinni seni, kuni kude on kokku kasvanud. Alles jäetakse vaid väike pliiatsilaiune ava, et võimaldada

⁵ Female Genital Cutting (FGC): An Introduction, Marianne Sarkis – <http://www.fgmnetwork.org/intro/index.html>.

⁶ „Female Genital Mutilation: Report of a WHO Technical Working Group, Geneva, 17-19 July 1995.“ World Health Organization: Geneva. 1996.

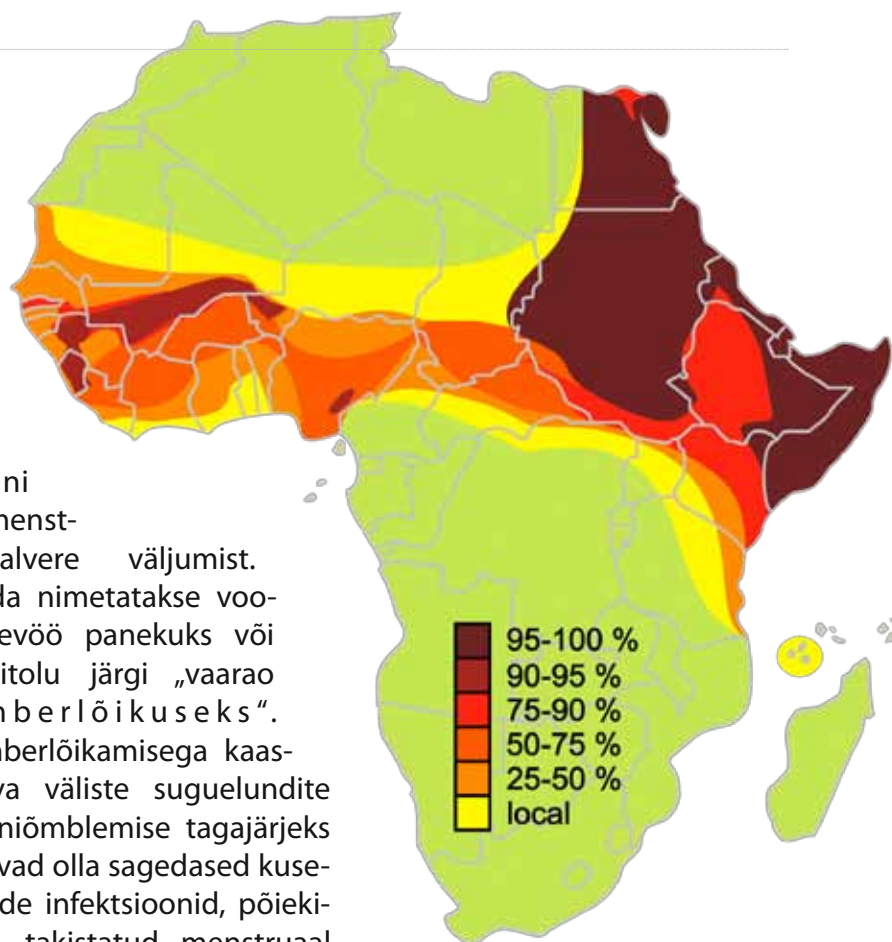
⁷ Frequently Asked Questions on Female Genital Mutilation/Cutting – <http://www.unfpa.org/gender/practices2.htm#4>.

uriini ja menstruaalvere väljumist. Seda nimetatakse voo-rusevöö panekuks või päritolu järgi „vaarao ümberlõikuseks“. Ümberlõikamisega kaasneva väliste suguelundite kinniõblemise tagajärjeks võivad olla sagedased kuse-teede infektsioonid, põieki-vid, takistatud menstruaal-vere väljavool ja sellest tingitud suguteede infektsioonid, madalam viljakus või koguni viljatus.

4. Neljanda tüüpi alla ülejäänud naiste suguelundite muutmised nagu näiteks orade paigaldamine; kliitori ja/või häbememokkade augustamine või muul viisil lõikumine; kliitori ja/või häbememokkade venitamine; kliitori ja ümbritsevate kudede hävitamine põletamise teel; tupe ja seda ümbritsevate kudede lõikumine, kraapimine jmt; söövitavate ainete ja taimede tuppe sisestamine.

KUS NAISI ÜMBER LÕIGATAKSE?

Üle kogu maailma praktiseeritakse erineval viisil naiste

ümberlõikamist, kuid kõige levinum on see Aafrikas, Saharast lõunasse jäävas piirkonnas, mis ulatub Senegalist Somaaliani. Naiste ümberlõikamist eksisteerib ka Lähis-Idas, Põhja- ja Lõuna-Ameerikas, Indoneesias ja Malaisias. Kolmanda tüüpi ümberlõikamist praktiseeritakse ainult Somaalias, Sudaanis ja Lõuna-Egiptuses, kui välja arvata mõned piirkonnad Malis ja Nigeerias. Mõnedes ühiskondades, nagu näiteks Somaalias, Eritreas ja Etioopias, lõigatakse peaaegu kõik naised kolmanda tüüpi järgi ümber. Põhjuseid on väga erinevaid, alates sellest, et naist peetakse ebapuh-taks, kui ta kliitorit eemaldatud ei ole kuni selleni välja, et tuleb naised kuni abieluni voorusli-kud hoida. Taoline traditsioon on nendes ühiskondades juba väga vana ja selle hülgamisel

kardetakse naiste hooramisele pöördumist. Naisel, kes pole ümber lõigatud, võib olla väga raske mehele saada; teda võidakse isegi lihtsalt hooramises süüdistada. Kui naiste ümberlõikamistraditsiooni ei järgita, võib perekond oma aust ilma jääda.

Uskumatu, aga tõsi – **naiste ümberlõikamist praktiseeriti ka Põhja-Ameerikas, eriti just USAs.** Nii esimese, teise kui ka kolmanda tüübi ümberlõikamine olid kuni 1950ndate aastateni naiste seksuaalsuse kontrollimiseks küllaltki levinud moodused. Kliitori eemaldamise operatsioone teostati väga erinevatel põhjustel. Üks levinumaid põhjuseid oli masturbbeerimise vähendamine. Inglismaal ilmus Isaac Baker Browni sulest raamat, milles ta kirjeldab oma edu masturbatsiooni vähendamises tänu kliitori eemaldamise operatsioonidele. Ta väitis oma raamatus ka, et kliitori eemaldamine ravib naistel erinevaid närvi-dega seotud haigusi nagu näiteks hüsteeria ja epilepsia. Masturbeerimise vastu on välja pakutud väga palju muidki lahendusi, nagu näiteks voorusevööd, mida hakati kasutama keskajal, et mehe äraolekul naise vooruslikkuses kindel olla.⁸

Ühes kõige levinumas lastehaiguste raamatus „Diseases of Infancy and Childhood“, mida 1897-1940 trükiti lausa 11 korda, soovitab autor L.E. Holt kliitori kirurgilist eemaldamist ja häbeme kõrveta-

mist, et masturbeerimist ennetada, kuna masturbeerimist peeti paljude haiguste ja probleemide allikaks.⁹ Kliitori eemaldamist on peetud paljude erinevate terviseprobleemide, kasvõi näiteks peavalude, raviks.¹⁰

Veel mitte nii väga kaua aega tagasi peeti kliitorit üheks ebapuhtaks asjaks. Isegi Sigmund Freud – üks modernse psühholoogia rajajatest – kirjutas oma raamatus „Sexuality and the Psychology of Love“, et „kliitoriga seotud seksuaalsuse eemaldamine on oluline eeltingimus naiselikkuse arenemiseks.“

Tänapäeval lasevad paljud täiskasvanud naised läänemaailmas omal kliitori vabatahtlikult eemaldada, kuna ühed ja teised arstid¹¹ on seda seksuaalse naudinguga suurendamise nimel soovitanud. Väidetavalt segab liiga suur kliitori kattenahk kliitori

stimuleerimist. Osadel netilehekülgedel (nagu näiteks CircList, BMEzine ja geocities) on isegi tunnistusi inimestelt, kes selle operatsiooni on läbi teinud ja erinevaid meditsiinilisi raporteid operatsiooni reklaamimiseks. Antud raportid näitavad, et enamik naisi leidis, et nende seksuaalne nauding on peale operatsiooni paranenud (87,5% Rathmanni¹² ja 75% Knowlesi uuringu kohaselt).

ERIVAMUSED

Kui meeste ümberlõikamise olulisuses islami seaduses küsimusi ei teki, siis naiste ümberlõikamise osas on õpet-

lased erinevatel seisukohtadel: osad peavad seda soovitatavaks, samal ajal kui teised lihtsalt lubatuks. Osad (eriti viimasel ajal) on väitnud, et see on lausa keelatud. Kõik need arvamused baseeruvad Prohveti (saws) jutustustel.

Õpetlased, kes väidavad, et naiste ümberlõikamine on soovitatav, toetavad oma arvamuse reeglina hadiithile, mille kohaselt Prohvet (saws)

⁸ Ericksen Paige, Karen. „The Ritual of Circumcision“, Human Nature, lk 40-48, mai 1978.

⁹ Ericksen Paige, Karen. „The Ritual of Circumcision“, Human Nature, lk 40-48, mai 1978.

¹⁰ McDonald, C.F. „Circumcision of the Female“. 1958.

¹¹ Ezzell, Carol. „Anatomy and Sexual Dysfunction“(31.10.2000); Clitoral Circumcision. Tantra * Kama Sutra * Tantric Sex & Tantric philosophy.

¹² Rathmann, W.G. „Female Circumcision: Indications and a New Technique.“ (sept. 1959).

ütles: „Ümberlõikamine on sunnaks meestele ja auks naistele.“ (Ahmad) Sellest hadiithist lähtuvalt on osad islami õpetlased seisukohal, et naiste ümberlõikamine on islamis soovitatav.

Need, kes peavad naiste ümberlõikamist lubatuks, toetavad oma arvamusel Umm Atiyyah edastatud hadiithile, mille kohaselt Prohvet (saws) ütles tütarlapsi ümber lõikavale naisele: „*Kärbi, aga ära sisse lõika. Nii on parem naisele endale ja meeldivam abikaasale.*“ (Abu Dawud 5271, At-Tabarani „Al-Awsat“, Al-Bayhaqi „Al-Shu’ab“) Sellest hadiithist järeldavad õpetlased, et vähene naiste ümberlõikamine on islamis lubatud, kuna Prohvet (saws) seda otseselt ei keelustanud. Samas keelustab see hadiith igasuguse ekstreemse lõikamise. Samuti võime sellest hadiithist järeldada, et naiste ümberlõikamine oli Araabia poolsaarel tuntud juba enne islami saabumist.

Kui nüüd aga uurida suurimate hadiithiõpetlaste arvamust naiste ümberlõikamist puudutavate hadiithide osas, siis väga paljud tuntud õpetlased nagu Ibn Hajar, Al-Bukhari, Abu Dawud, Al-Bayhaqi, Ibn Ul-Mundthir, Ash-Shawkani ja teised on kinnitanud, et need hadiithid on nõrgad ja seega islami seaduseks kõlbmatud. Ibn Mundthir näiteks on öelnud: „Ei ole ühtki edastust naiste ümberlõikamise kohta, milles võiks kindel olla ega

ühtki edastajateketi, mis lõpuni järgitav oleks.“¹³

„SUNNA“ ÜMBERLÕIKAMINE

On näha, et esimese tüübi ümberlõikamisel, mida nimetatakse ka „sunna“ ümberlõikamiseks, on mingi baas islamis olemas, kuid see seisab äärmiselt nõrkadel jalgadel. Samas tuleb kindlasti rõhutada, et rohkemaks kui esimese tüübi naiste ümberlõikamine, st kliitori peal asuva naha lahtilõikamine või trimimine, ei ole islamis isegi mitte nõrka alust. Antud protseduur on ohutu ega oma mingit negatiivset mõju naise tervisele. Seda võib võrrelda meeste ümberlõikamisega. Vastupidi – isegi lääneühiskonnas on meditsiinilisi uurimusi, mille kohaselt esimese tüübi ümberlõikamisel on pigem positiivsed tagajärjed: seksuaalnaudingu kasv, eba-meeldivate aroomide vähenemine, urinaaltrakti ja reproduktiivsete organitega seotud infektsioonide vähenemine.¹⁴

Mis puutub aga teistesse naiste ümberlõikamise tüüpidesse, siis neil ei ole islamis mingit alust – need on olemasolevate hadiithide põhjal keelatud. Samuti tasub märkimist, et islam kaitseb naise seksuaalse naudingu õigust, kuna naisel on õigus end lahutada põhjusel, et ta mees talle seksuaalset rahuldust ei paku.

Kuna islamis puudub tugeva

¹³ Ibn Hajar al-Asqalani. „Talkhees al-Habeer“. Hadiith nr 2140.

¹⁴ Sitt al-Banaat, Khaalid. „Female Circumcision: A Medical Perspective“, 2003.

edastajateketiga edastus, mille kohaselt naiste ümberlõikamine vajalik oleks, tuleb lähtuda muudest autentsetest tekstidest, mille kohaselt on igasugune vigastuste tekitamine ja inimeste piinamine keelatud ja tervisest hoolimine kohustuslik. Üks islami õiguse põhimõtetest on, et kõik, mis ei ole otseselt keelatud, on lubatud, kuid samas tuleb arvestada ka muul viisil ja üldiselt konkreetset teemat puudutavate olemasolevate tekstidega. Seega, kui ümberlõikamine võib naisele tema olukorras kasu tuua, on see lubatud; kui see aga ta tervisele ja enesetundele halvasti mõjub, on see keelatud. Nagu dr Abd Al-Rahman ibn Hasan Al-Nafisah on Riyadhis Saudi Araabias välja antavas ajakirjas Contemporary Jurisprudence Research Journal kirjutanud:

„Islami seaduse järgi on inimese – nii tema elu kui keha - puutumatus säilitamine kohustuslik. Kõik, mis sellele põhimõttele vastu käib ja inimesele kahju toob, on keelatud.“¹⁵

¹⁵ http://islamtoday.com/showme2.cfm?cat_id=2&sub_cat_id=822.

ISLAMIUUDISED

UURING: PRANTSLASTE ARVATES EI OLE ISLAM NENDE ÜHISKONNA JAOKS SOBIV

Allikas: <http://www.delfi.ee/news/paevauudised/valismaa/uuring-prantslaste-arvates-ei-ole-islam-nende-uhiskonna-jaoks-sobiv.d?id=65585432> (26.01.2013)

Prantsusmaal avaldatud uuringust selgub, et 70% elanikest arvab, et riigis elab liiga palju välismaalaseid ja 74%, et islamiusk ei ole prantsuse ühiskonna jaoks sobiv.

Vaskakpoolsete vaadetega ajalehe *Le Monde* avaldatud uuringust tuleb välja, et prantslased kahtlevad kõiges - alustades demokraatiast, lõpetades meediaga, kirjutab *The Local*.

Huvitavamad tulemused sel-

gusid aga seoses rassismi, religiooni ja immigratsiooniga: fundamentalism Prantsusmaal on murettekitav;

Kõigest 29% vastanutest arvab, et enamus Prantsusmaale sisserännanutele on hästi integreerunud.

- 57% usub, et rassism on Prantsusmaal üsna tavaline;

- 46% usub, et töötust saab vähendada ainult immigratsiooni vähendamisega;

- 77% usub, et religioosne

- 62% ütleb, et ei tunne end Prantsusmaal enam koduselt.

Uuringust selgub veel, et 62% arvab, et riigiametites töötavad poliitikud on korrumppeerunud ja 73%, et riigis puudub meediavabadus.

Internetis läbi viidud küsitlusele vastas kokku umbes 1000 inimest.

MOSLEM ESITAS HIDŽAABI KANDMIST KEELANUD PRANTSUSMAA ÕPPEJÕU PEALE KAEBUSE

Allikas: <http://www.delfi.ee/news/paevauudised/valismaa/moslem-esitas-hidzaabi-kandmist-keelanud-prantsusmaa-oppejou-peale-kaebuse.d?id=65556760> (20.01.2013)

Ühe Prantsusmaa ülikooli üliõpilane esitas politseisse kaebuse, kui lektor keelas loengus

musliminaiste peakatet kanda ning palus tal lahkuda.

Uudistelehe *Press Ocean* andmetel käskis Lääne-Prantsusmaa Nantes'i Ülikooli füüsika õppejõud loengusse tulnud Tuneesia üliõpilasel hidžaabi peast ära võtta.

24-aastane muslim keeldus seda tegemast, misjärel palus lektor naisel ruumist lahkuda. Solvatud õpilane läks kohe kaebust esitama, vahendab uudisteagentuur AP.

Prantsusmaal 2010. aastal vastuvõetud sea-

duse kohaselt ei tohi mosleminaised oma nägu niqābiga katta mitte üheski avalikus ruumis, isegi mitte tänaval.

Jõustunud seadusemuudatus aga ei keela moslemitel kanda hidžaabi peakatet.

Mõistes piinlikku eksitust, viisid õppejõud ülemused naise tagasi loengusse, kus lektor tudengi ees vabandas.

Politseist kinnitati ajalehele, et üliõpilane tegi diskrimineerimise kohta avaliku kaebuse.

EUROOPA KIRIKUTE KONVERENTS HOIATAS ISLAMI RADIKALISEERMISE EEST

Allikas: <http://uudised.err.ee/index.php?06272208> (08.02.2013)

Euroopa Piiskoppide Konverentside nõukogu peasekretär reverend Guy Liagre ütles Varsavis toimunud Euroopa kirikute konverentsil, et islam muutub Euroopas fundamentalistlikumaks ja radikalsemaks.

“Seniajani on islam olnud [Euroopas] tolerantne. Kuid praegu muutub see palju konserva-

tiivsemaks. [...] Te võite näha fundamentalistlikke tendentse,” vahendas Poola Raadio portaali Liagre'i sõnu.

Konverentsi lõpul avaldatud pressiteates avaldati muret nende Euroopasse saabunud migrantide pärast, kes ei tunne ennast seotuna Euroopa peami-

liste kirikutega ja leiavad tuge ühes või teises uues liikumises. Märgiti ära ka selle

nähtuse laiemat globaalset konteksti ning viidati eklektisismile, usulise kuulumise hajuvusele ja sotsiaalse meedia rollile inimeste hoiakutes. Kirikute väitel on Euroopas umbes 558 miljonit kristlast, kuigi koguduste liikmete arv väheneb. Moslemeid on Euroopas praegu 44 miljonit ning nende arv kasvab.

ÜRO: SÜÜRIAS VAJAB MEELEHEITLIKULT ABI ÜLE 4 MILJONI INIMESE

Allikas: <http://www.delfi.ee/news/paevauudised/valismaa/uro-suurias-vajab-meeleheitlikult-abi-ule-nelja-miljoni-inimese.d?id=65703048> (19.02.2013)

Süürias vajab meeleheitlikult abi üle 4 miljoni inimese, teatas ÜRO humanitaaragentuur teispäeval, septembris oli hädalisi 2,5 miljonit.

“Meie silme ees areneb humanitaartragöödia,” ütles ÜRO peasekretäri asetäitja humanitaarküsimustes Valerie Amos, teatab AFP BNS-i vahendusel.

„MOSLEMITE SÜÜTUS“ PÕHJUSTAS EGIPTUSES YOUTUBE'I BLOKEERIMISE

Allikas: <http://www.delfi.ee/news/paevauudised/valismaa/moslemite-suutus-pohjustas-egiptuses-youtubei-blokeerimise.d?id=65656398> (10.02.2013)

Egiptuse kohus blokeeris sel teatab Egiptuse riiklik uudiste- Journal mullu detsembris. nädalal ligipääsu videoportaa- agentuur *Ahram Online*.

lile *YouTube* kui see keeldus maha võtmast islamimaailmas viha tekitanud ja väidetavalt septembris raevukad ja ohvreid toonud meeleavaldused vallandanud filmi "Moslemite süüsus" eemaldamist.

Blokeering kehtib ka ühele teisele veebilehele, mis islami- vastase video jagamist toetas,

Videoportaalile kehtestatud keeld kehtib kuu aega, vahendab *Global Post*.

Filmi „Moslemite süüsus“ („Innocence of Muslims“) lavastas ja tootis 52-aastane kinnisvaraarendaja Sam Bacile Lõuna-Californiast, kes väidab, et islam on vihkamisväärne religioon

„Islam on vähkkasvaja,“ ütles Bacile ajalehele *Wall Street*

„See on Ameerika produktioon, mis pole mõeldud moslemite ründamiseks, vaid selleks, et näidata islami hävitavat ideoloogiat,“ ütles ta. „Film jastab satiirilisel moel Muhamedi elukäiku.“

Filmi süüdistatakse 2011. aasta septembris aset leidnud relvastatud rahvahulga rünnakus USA konsulaadile Liibüas Benghazis, kus tapeti Ameerika Ühendriikide konsulaaditöötaja.

SADDAM HUSSEINI VEREGA KIRJA PANDUD KORAANMIDA SELLEGA PEALE HAKATA?

Allikas: <http://forte.delfi.ee/news/varia/saddam-husseini-verega-kirja-pandud-koraan-mida-sellega-peale-hakata.d?id=65483354> (03.01.2013)

Saddam Hussein Vereko- raan: on's tegu pühadusega või Allahi teotamisega?

1990. aastate lõpul tellis Iraagi liider Saddam Hussein (pildil) ühelt kalligraafilt koopia Koraanist, mis pidi olema tindi asemel kirja pandud türanni enda verega, vahendab *Oddity Central*.

Väidetavalt loovutas Saddam projekti heaks 27 liitrit verd kahe aasta vältel, mis raamatu valmimiseks kulus. Üllitis on jätkuvalt alles ning keegi ei tea õieti, mida sellega peale hakata.

Verist kirjakunsti-taiest hoi-

takse Bagdadis kindlalt luku ja pöörata.

riivi taga. Ebatavaline raamat on ühekorraga nii püha kui karüve, mistõttu ametivõimud ei oska võtta ühest seisukohta küsimuses, kuidas seda kohelda.

Islamiõpetlased murravad pead, kas õigem oleks raamat hävitada või tuleks seda säilitada meeldetuletusena diktaatori jõhkruusest.

Arvestades islamikultuuris kehtivaid tabusid inimese kehavedelike suhtes, oli Saddam ise tõenäoliselt väga hästi teadlik vastuoludest, mida tema projekt külvama pidi, kuid otustas neile mitte tähelepanu

Saddami kavatsused olid selged — ta oli öelnud, et raamat on tema lugupidamisavaldus Allahile selle eest, et ta poeg salamõrvakatse üle elas.

Delaware'i ülikooli restaureerimiskunsti professor Bruno Pouliot märkis, et verd on maa- limiseks sageli kasutatud.

„Härja veri on tegelikult üks värvi vanemaid vorme ja see juures väga stabiilne vorm,“ selgitas ta.

Kogu loo teeb vastuokslikuks lihtsalt asjaolu, et ürik kannab just inimese verd. Nagu

ütles teine Delaware'i ülikooli professor Vicki Kassman: "Inimeste säilmeid hõlmavate esemetega on lugu alati vastuoluline. Seejuures on oluline roll sümbolismil — sellel, keda objekt tähistab, ja arusaamal, et tolle isiku hing elab esemes edasi."

Inimvere plekke on ääretult

keeruline eemaldada; kuivades moodustub verest tahke kile. Säilitamine pole probleemiks; terve eluaja jooksul. Ekspertide me arvab, et kui väide pühakirjaliste raamatute pikaajalise arhiveerimise reegleid. Samuti ei kujuta pärast kuvamist endast riski inimveres leidunud haigustekitajad.

Projekti raames loovutas

Saddam kahe aasta vältel rohkem verd kui keskmine doonor terve eluaja jooksul. Ekspertide me arvab, et kui väide pühakirjaliste raamatute pikaajalise arhiveerimise reegleid. Samuti ei kujuta pärast kuvamist endast riski inimveres leidunud haigustekitajad.

HUVITAVAT LUGEMIST:

Pearätik ja swinger'id Palestiinas. Reisijutt.

Allikas: <http://www.ekspress.ee/news/kohver/uudised/pearatik-ja-swingerid-palestiinas.d?id=65573538> (29.01.2013)

Abdul Turay: naise vanemad panevad mind Hiiumaal kogu aeg tööd tegema.

Allikas: <http://www.maaleht.ee/news/uudised/elu/abdul-turay-naise-vanemad-panevad-mind-hiiumaal-kogu-aeg-tood-tegema.d?id=65599974> (01.02.2013)

Minu lugu

Assalamu alikum, õed ja vennad!

Olen siin, et kirjutada teile oma lugu. Väikese tüdrukuna uskusin alati Jumalasse, mis tagantjärele mõeldes on veider, sest mu vanemad – ema ja kasuisa – on ateistid. Jumal andis mulle igapäeva elus tuge ja jõudu. Lugesin Piiblit, aga ametlikult ma ristitud ei olnud – see oli mu unistus, mis jäi paraku teoks tegemata.

Mu lapsepõlv ei olnud kerge ja olin oma vanemate tugeva mõjuvõimu all, mis omakorda tegi mind välistele mõjutustele väga kergesti alluvaks; näiteks läks mulle väga korda, mis inimesed minust arvavad jne.

Edasine elu tõi mind Bahreini – sain tööd stuuardessina. Minu kolleegide hulgas olid nii moslemid kui ka mitte-moslemid. Kohtusin seal ka oma abikaasaga, kes avardas kõiges minu maailmapilti ja näitas mulle lihtsaid tõdesid islamist. Mulle tuli üllatusena, et meedias moslemite kohta näidatu ei olnudki tõene. Mind hakkas islam huvitama ... et kuidas see religioonina ikkagi on. Mäletan, et küsitlesin oma moslemitest kolleege, kes olid erinevatest riikidest. Huvitav oli neid jälgida ja näha, kuidas see kõik toimib. Loomulikult oli mul hulgaliselt ka moslemitest reisijaid, keda jälgides õppisin nende igapäevaelu toimingute kohta. Kohtasin ka inimesi, kes ei olnud oma usus väga tugevad. See tekitas minus pettumustunde, sest eeldasin, et moslemina sündinult järgivad nad korralikult oma usu alustalasid. See jahutas minu huvi ja ma ei tahtnud enam eriti midagi teada.

Pöördudes tagasi aga minu suhtlemise juurde moslemist noormehega, siis meie suhtel puudus perspektiiv, sest olin mitte-moslem ja tema vanemad ei aktsepteerinud seda. Mulle omakorda ei meeldinud surve, mis ta mulle oma usu tõttu tekitas, sest ma ei tahtnud mitte mingil juhul olla üks nendest, kes

on islamisse astunud mehe pärast. Mõtlesin, et mis siis ikka; lähen tagasi Euroopasse ja unustan kõik.

Kuid umbes poole aasta möödudes tõi elu mind tagasi mu mehe kodumaale – Omaani. Ta palus mind endale naiseks. Minu vanemad ei aktsepteerinud seda ja mu ema ütles minust põhimõtteliselt lahti. Olin kurb, aga teadsin, et kõik, mis on juhtunud, on mingil põhjusel nii.

Omaani tulles olid mu mehe vanemad väga vastutulelikud, sest nad aktsepteerisid lõpuks mu mehe otsust. Mu mehe ema (Allah õnnistagu ja kaitsku teda) püüdis mind konvertima hakata; ta isegi otsis mulle nime välja ja püüdis mu meest veenda, et tema mind omakorda veenaks. Mu mees keeldus ja ütles, et Koraanis ei ole kirjas, et kui sa kellegagi abiellud, pead tema usku hakkama muutma ja sinna see jäigi.

Vahepeal hakkasin uuesti islami kohta uurima ja avastasin, et see on nii loogiline ja miks kõik ei võiks seda järgida? Aga siis ma nägin nende kõigi hulgas ka iseennast. Ma ei olnud moslem. Mulle ei ole meeldinud kunagi, et mulle midagi peale sunnitakse ja otsustasin, et leian ise oma tee.

Algus ei olnud iseenesest raske. Ma ei tunnistanud küll, et olen moslem, aga järgisin tasahilju igasuguseid tavasid. Hakkasin ennast katma (mitte just koguaeg). Moslemitest kohalikud vahtisid mind, kui abaajat kandsin, aga mulle ei läinud see korda. Minu jaoks oli see mugav. Pigem oleks mind silmapaarid veel rohkem saatnud, kui ma poleks seda teinud. See oli minu jaoks juba eemaldatud hirmust islami ees. Aga jällegi – olin ju mitte-moslem. Miks ma seda teen? Ma usun Jumalat, aga kohati mu hirm ja laiskus ei lubanud mind oma usus sügavamale minna.

Kui ma Omaani kolisin, lisas mind minu sõbranna sõbranna Eesti moslemite gruppi

Facebookis, kus hakkasin igasuguseid postitusi lugema. Need kõik olid väga huvitavad. Ühel päeval sain kirja Kätlin Hommik-Mrabtelt, kes uuris, kas ma ei sooviks oma lugu islami leidmisest kirjutada. Olin väga liigutatud, aga vabandasin, et ma ei ole moslem; minu mees ja laps on. Sinna see jäigi.

Aeg läks. Tegelesin oma igapäevaprobleemidega kuni juhtusin lugema ühe naise elulugu – täiesti tavaline naine (lisan juurde, et kristlane), minule natukene sarnase elusaatusega. Tema lugu pani mind nägema asju minu enese elus ja minus endas. Avastasin, et olin oma otuse ammu teinud, aga kartsin. Kartsin, et pean kõike päevapealt teadma; tundsin hirmu, mida kõik minust arvavad ja kuidas ma seda neile (oma perekonnale Eestis) selgitan ja see hirm pani tugevad pidurid minu tegelikele soovidele. Ma ei tahtnud teha midagi, milles ma ise täielikult veendunud ei olnud.

Seda kuni möödunud ööni, kus ma veel selle üle unes mõtlesin ja hommikul ärgates avastasin, et ma olen südames moslem. Kiiresti otsisin välja, mida ma enda ja Jumala vahel ütleva pean, et ma end ka ametlikult moslemiks kuulutada võiksin. Pisarad voolasid mööda mu põski, kui laususin esimesed sõnad. Tundsin sügavat õnnetunnet. Kirjutasin ka Kätlinile, et teada saada, kuhu ma peaksin pöörduma, et mu usutunnistus ka paberile saaks.

Täna on *alhamdulillah* minu ülejäänud elu esimene päev, islamis elades ja seda järgides. Ja mu südames valitseb rahu, sest olen lõpuks leidnud selle, mida nii kaua otsisin, vaatamata sellele, et see oli koguaeg minu ümber. *Alhamdulillah!*

Karmen Um Farah

Minu lugu

MINU GHANA (7. OSA)

Nonii. Seekord on minu sissekanne täiesti uues kuues! Ma olen nüüd mõnda aega teile ikka juba Ghanast kirjutanud, aga nüüd teen ma seda esmakordselt ühes oma päevikuga, mida seal olles pidasin. Seega kirjutan teile otse oma päevikust, kust lehed juba tahavad välja kukkuda. Enam ei ole tegemist minu memuaaritsemisega vaid nüüdsest toon teieni inšaAllah oma otsesed ja vahetud muljed.

LAUPÄEV, 28. JUULI

Täna on ramadaani 9. päev ja ma loodan jälle paastuda ja palvetada inšaAllah! Ärkasin kell 7 hommikul, nüüd on kell juba 9.40.

$396+3+25+50+10=484$ EUR on koos! Juba nii palju oleme suutnud selle orbudekodu ja-

oks koguda! *Alhamdulillah rabbi al-alamiin!*

Täna on siis esimene päev, kus lastel ei ole enam kooli. Ma olen nii harjunud juba rutiiniga mis meil on, seega on mul ülinaljakas, et nad kõik

siin kodus päevasel ajal märatsevad.

Kuna lapsed terve päeva tegevusetult kodus olid, siis möödus aeg täna päris aeglaselt. Me voolisime savist igasugu erinevat kraami, mängisime lauamänge, söime ja tegime veel palju muud pulli ja kell oli ikka alles üks.

Täna oli esimene päev, kus ma oma tableti välja tõin ja see muidugi lõpes sellega, et ära sai vaadatud Madagaskar, Imelised, ja Jääaeg 1&2 ja pärast seda avastasime me

kõik, et päev on järsku läbi saanud.

natukene ekstreemne, eriti minusugusele memmekale.

ala nimel head teha. *InšaAllah* ta paastub homme kenasti!

Neli multikat ühel pärastlõunal – no pole paha! Ma saan nende vaimustusest aru – nii vinge värk ju ikkagi. Kuigi, kui neid on miljon, on mu tablettike vaid väike armetu pill ja seega on TV-õhtu nüüd siis ainuke aeg, kus neid vaikselt võib kohata.

PS! Ma sõin täna midagi väga rõvedat, andsin enamus sellest Paayawle ja Danielile.

PÜHAPÄEV, 29. JUULI

Täna on 10. ramadaani päev. Olen endiselt veel voodis, katsungi ennast nüüd üles ajada. Kell on 7.40 ja mul hakkab koduigatsus tulema. Homme saab minu siinolekust 2 nädalat. Arvan, et 3 nädalat oleks esimesel korral vägagi ideaalne valik – minu 5 on

Üritan endale aga meenutada, et kodus ma ei saaks parimal võimalikul viisil paastuda.

Siin olles ma väärtustan igat kübe ja tera rohkem kui ma olen seda teinud terve oma elu jooksul ja usun siiralt, et kogen meie ime-imelist ramadaanil miljon korda paremas kuues kui kusagil mujal, kus ma hetkel olla võiksin.

Enne *fažrit* sõin *suhuuri* koos Moomiga. *Alhamdulillah*, ta üritab homme paastuda! [Moomi on üks moslemitudruk, kes elab orbudekodus, kes ei paastunud tervet ramadaanikuud põhjendades seda sellega, et ta saab niigi vähe süüa – ta ei julge riskida veel vähesema söögiga.]

Tal ei olnud mingit toitu millega päeva alustada, seega me jagasime minu toitu. *InšaAllah*, mind võtab sõnatuks, kui palju võimalusi mul siin on, et Jum-

Täna me käisime ka 6 poisi ning Moomiga linnas [loe: 40minutilise jalutuskäigu kaugusel olev koht, kus paar inimest on mõnest puutükist putka üles pannud ja seal umbes 2 asja müüvad]. Meie jalutuskäigu eesmärk oli uued jalkapallid täis pumbata ning minule küpsiseid, banaani ja saia hankida. Ah, asjad mis mind siin elus hoiavad!

Õhtul plaanisin varakult voodisse minna, aga tüdrukud kutsusid mind enda tuppa ja nii nägid nad esmakordselt minu juukseid. Nad olid hullumas, kui nii võib öelda. Nad tegid sinna umbes miljon peenikest punupatsi, igaüks algas suvalisest kohast, üks rippus mööda laupa alla ja mida kõike veel – nad arvasid, et ma olen niiviisi enneolematult kaunis ja ainult

sellise juuksestiiliga peakingi terve elu ringi käima.

ESMASPÄEV, 30. JUULI

Täna on 11. ramadaani päev ja olen nüüd siin olnud täpselt 2 nädalat. Ärkasin 7.40.

Natuke aega pärast ärkamist rääkis Misthy mulle, et ta läheb Kumasisse [lähim suurlinn – st päris linn], et interneti kasutada ja ma otsustasin koos temaga minna. Edasi-tagasi see teekond võtab kuskil 4 tundi tro-troga, seega päev möödus nii kiiresti, enamus sellest loksudes. Kui me tagasi jõudsime, oli kell umbes 4 ja *maghrib* oli täna kell 6.28.

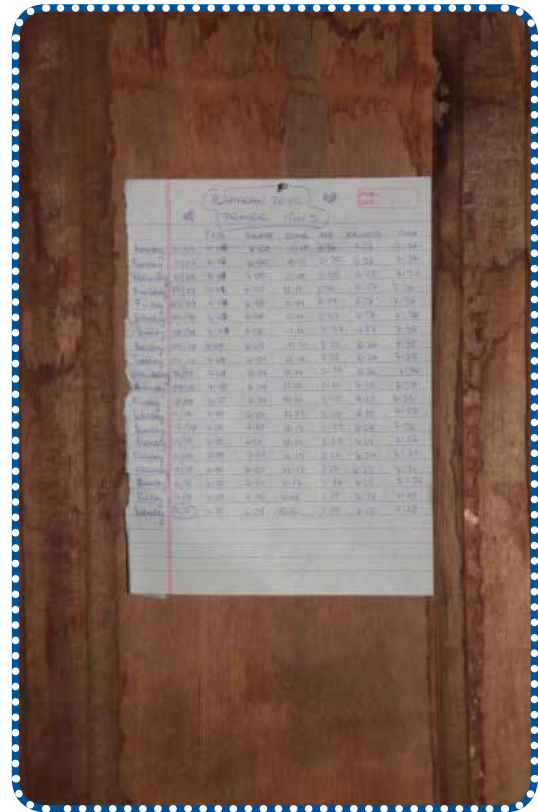
Pärast *maghribit* saab alati aeg kuidagi väga ruttu otsa – söin ja palvetasin. Panin lastele Toy Story 2 mängima ja ise tuln oma tuppa *taraawih* palvetama. Olen enda üle uhke!!!

Kuulujutud käivad, et ülehommene tuleb uus vabatahtlik

– keegi Hispaaniast. *InšaAllah* on keegi tore. Täna ma söin praetud riisi, mangot, ananassi, banaani ja jõin tassikese teed. Ja jõin muidugi nagu alati tonnides vett.

Papa tõi mulle ka omleti taolise praemuna, aga ma andsin selle Moomile. Kuigi ma ütlesin talle, et sel ajal kui teised lapsed saavad toitu ja tema paastub, siis ta peaks enda toidu siiski kokku korjama ja hoidma seda hilisemaks, ta seda ei teinud.

Kumasist ostsin Moomile ka äratuskella, et ta saaks õigel ajal ärgata, ilma et ma peaksin minema teisi seal üles ajama ja ega ma kottpime-das mööda Ghana tühermaad lippamisest väga vaimustuses ei olegi. *Anyway*, ostsin ka or-

budekodule kaks seinakella – ühe kooli ja teise koju, sest nagu kuldreegel siin on, kõik on kas puudulik, või katki.

MEESTEMAAILM

Rubriigi autor: Aivar

SOOROLLID ISLAMIS

Kuna pere on inimeste elus tähtsal kohal ja iga pereliikme tegu mõjutab teisi pereliikmeid, mis omakorda kujundab ka inimeste käitumist ühiskonnas, siis uurisingi, kas ja kuidas omavad tähtsust soorollid islamlikus peres ja võrdlesin neid ka mitte-islamliku pere soorollidega.

1) Kas sa arvad, et islamliku perekonna soorollid erinevad soorollidest, mis eksisteerivad mitte-islamlikus peres. Kui jah, siis kuidas?

Minu arust soorollid erinevad, sõltudes perest ja kohast, kus elatakse. Võib esineda moslemite peresid, kus pereliikmed ei tegele eriti islamiga ning nende käitumine on sarnane mitte-moslemitele; kui ka peresid, kus vanemate ja laste rollid on paigas. Tänapäeval on mitte-moslemite peredes siiski tavaline selline käitumine, et lapse suuremaks kasvades tekib olukord, kus mingi hetk vanemad ei oma enam kontrolli oma lapse üle. Sellel hetkel noored käivad öösel väljas ning tegelevad vanemate seljaga kõige keelatud. Ning kui ema või isa otsustab kontrolli enda kätte võtta ja last karistada, siis laps kas söimab oma vanema näo täis, ei kuuletu ja prömmib uksi, või lubab minna Lastekaitse. Sama olukord on ka tänapäeva koolides, kus õpetajal puudub kontroll õpilaste üle ning õpilased

ei austa teda. Kui õpetaja otsustaks õpilast karistada, siis järgmine päev oleks kohal nii direktor, õppealajuhataja, hariduskomisjon kui ka politsei. Seega üldiselt on tänapäeval lastele antud liiga palju õigusi ja liiga palju otsustusvabadust.

Aga sama käib ka mehe ja naise vahelise suhtlemise kohta. Koostöö ja kuuletumine mehe ja naise vahel puudub. Võib juhtuda, et mees vedeleb päevad läbi diivanil ja vaatab telekat ning mõtleb, et see on normaalne. Või see, et nii mees kui ka naine on kogu aeg tööl ja veedavad laste ja üksteisega vähe aega. Koju tullakse ainult sööma ja magama. Võib juhtuda, et lapsed jäetakse täielikult lapsehoidja järelvalve alla või pannakse lasteaeda. See kõik viib pereliikmete vaheliste suhete nõrgenemiseni. Kui vanemad saavad vanaks, siis lapsed ei taha nende eest enam hoolitseda ja saavad oma vanemad vanadekodusse. Või kui ei saada, siis vähemalt käivad oma vanematel harva külas ja vabandavad ennast vaba aja puudumisega.

Vanasti, kui pered tegelesid rohkem usuga (Lääneriikide puhul, kristlusega), olid ka pererollid paigas. Naine austas meest, lapsed austasid vanemaid. Peresidemed olid tugevad ning täiskasvanud lapsed elasid sageli koos vanematega, et nende eest hoolitseda. Oma kohustusi täideti rohkem kui tänapäeval. Tollane peremudel sarnanes rohkem islamlikule perele. Isa käis tööl ja hoolitses pere eest.

Lastel oli olemas isa, kes nendega tegeles ja neile eeskujuks oli. Naisel oli olemas mees, kes teda kaitses ohtude eest ja temaga koos aega veetis.

Islamlikus peres, kus tegeletakse usuga, on soorollid paigas ja igaüks teab, mis on tema kohustused ja õigused. Vanemad hoolitsevad laste eest ja lapsed on oma vanematele kuulekad. Pere liikmete vahel on armastus ja üksteisemõistmine. Kui vanemad saavad vanaks, siis lapsed jätkavad nende eest hoolitsemist.

Aivar

Jah, tõesti soorollid erinevad islamlikus peres mitteislamilikuga võrreldes. Islamis naine ja mees teavad enda rolle ja piire. Jumal on loonud mehed ja naised erinevatesse rollidesse. Jumal ütleb Koraanis: **„Mehed vastutavad naiste eest selle põhjal, mille Jumal on neile andnud ja mida nad oma varast kasutavad. Nii et õiglasel naisel on kuulekad ja valvavad mehe äraolekul seda, mida**

Jumal laseks neil valvata.” (4:34)

Nii et see värss ütleb meile, et mehed on perekonnas kohustatud naisi valvama ja nende eest hoolitsema rahaliselt, füüsiliselt ja vaimselt heal viisil, mida võib paari sõnaga kokku võttes nimetada armastamiseks. Niimoodi on Jumal seadnud mehed naistest kõrgemale kohale nende füüsilise tugevuse ja energia alusel, milles mehed üldiselt naistest paremad on, ja mis võimaldab meestel naisi kaitsta võimalike ühiskonnast tingitud ohtude eest ning nende soovide eest hoolitseda.

Sellest väitest, et Jumal on eelistanud mehi mõnes asjas naistest rohkem, ei tohiks me järeldada, nagu nii mõnigi hoolimatu Koraani lugeja teeb, et islamis on mees naisest parem. Tõesti, on täheldatud, et naised on üldiselt kannatlikumad, hoolivamad ja omavad paremalt arenenud sisetunnet kui mehed. Mis on naiste roll selles suhtes? Mehe uhkuse ja vara kaitsmine ja ka muidugi naise enda lojaalsus mehe suhtes. Seega armastuse, kait-

se ja rahalise toetuse vastu peaksid head naised andma oma meestele armastust, lojaalsust ja allumist ning nende huvidel täie usuga silma peal hoidma.

Hamza

Jah, leian, et islamlikus peres erinevad soorollid üsna tihti mitte-moslemite peredes leiduvate soorollidega. Kohati on mitte-moslemite peredes leiduvad soorollid täiesti vastupidised moslemite perekondade omadega. Näiteks leidub läänes järjest rohkem perekondi, kus suur roll pere ülalpidamisel on naispoole kanda, kuigi islamis on see siiski meeste kohustus. Järjest rohkem naisi käib tööl, mis tähendab vahel, et naisel ei olegi eriti aega hoolitseda selle eest, et lapsed saaksid ilusti kasvatatud ja “kasvatavad” lapsi siis hoopis hoidjatädid või näiteks lasteaiad.

R

Kui moslemite perekond pöörab tähelepanu islamlikele reeglitele perekonna vahelistes suhetes, siis tõesti, soorollid on erinevad. Islam innustab ja soovitab moslemitele peresiseste suhete heal järjel hoidmist. Ja mis puutub soorollidesse, siis need on erinevates kultuurides erinevad. Näiteks naised ei saa Saudi Araabias või Iraanis ühiskonnast nii palju osa võtta kui Türgis. Võibolla Türgis on Euroopa kultuuri mõjud tugevamad. Kui ma võrdlen Türgiga, siis ma ei suuda leida eriti palju erinevusi. Aga üldiselt naised püsivad kodus ning hoolitse-

vad laste ja kodu eest ja mehed tagavad perele rahalise sissetuleku. Viimane otsustusõigus jääb meestele. Islam annab erinevatele sugudele erinevad kohustused. See tekitab ka mõningaid erinevusi.

Burhan

Tegelikult natuke. Aga kõigepealt me peaksime teadma midagi. Islami seadusandlus ei tulnud uutele inimestele, vaid tuli inimestele, kes elasid mitutuhat aastat enne islami tulekut. See tuli, et kirjutada ümber inimeste vigu ja näidata neile, kuidas õigesti käituda. Samamoodi on see tänapäeval Euroopas või ükskõik millises mitteislamilikus riigis. Islam ei kustuta ära seda, mida seal tehakse, vaid suunab neid õigetele tegudele (millest mõningaid tehakse ka ilma islamis olemata) ja keelab neil teha seda, mis on halb.

Kuidas see erineb? Mehe roll on otsustav. Jumal mainis Koraanis, et „**mehed on naiste kaitsjad ja nende eest hoolitsejad**” (4:34). Nii et meestele on kohustuslik oma naistele kaitse ja turvatunde andmine. Ja kui nad seda ei tee, siis Jumal küsitleb neid Viimsel Kohtupäeval. Ja veel on mees kohustatud naise vajadusi rahuldama (nii palju kui ta suudab, samal ajal lubatu piiridesse jäädes). Seega ta peaks naist toidu, riiete ja muu sellisega varustama ning ka naise tunnetega arvestama viisil, mis ei lähe meie usuga vastuollu (zakaati maksmine, teadmiste otsimine, palvetamine ja reedene Jumalateen-

nistus ning kõik see, mida me peame oma moslemitest vendade ja õdede jaoks tegema). Peamine asi, mis on erinev, on see, et iga isa küsitletakse Viimsel Kohtupäeval selle üle, kuidas ta oma naise ja lastega käitus. See mitte-moslemitest meeste kohta ei käi, sest nemad hoolivad sellest, kuidas nad teiste silmis välja paistavad, ja sellest kui edukad on nad tööl. Kui see mõte jõuab sinu ajju, siis sa pühendud oma rolli (ja sama käib ka naise rolli kohta).

Sama moodi on naise roll otsustav. Ta on kohustatud mehe vajadusi rahuldama ning tema elus naudinguks ja lõõgastumiseks olema. See on kirjas Koraanis: „**See on Tema, kes lõi teid ühest hingest ja tegi temast talle naise, kellega koos elada ...**” (7:189) Veel on ta kohustatud oma lapse eest hoolitsema ja teda heal viisil üles kasvatama.

Mees ja naine mõlemad on kohustatud oma last heal viisil üles kasvatama ja olema islamis ja oma kodumaal kasuli-

kud. Selline kohusetunne on minu arust islamilikus peres rohkem esinev.

Sohaib

2) Kas tänapäeva oludes on sinu arust õigustatud islamiliku pere soorollide muutus võrreldes nende oludega, mis eksisteerisid prohvet Muhamedi (rahu ja Jumala õnnistus olgu temaga) ajal?

Soorollide muutus on õigustatud niikaua, kuni kontroll ja normaalsed suhted peres säilivad. Näiteks naine võib omandada mingi eriala ja peale seda tööle minna, sest siis suudab ta oma meest ja peret toetada rahaliselt. Ei saa eeldada, et iga mees on mingi firma direktor või ülemus ning on peres ainuke rahateenija, kelle rahast jätkuks kogu pere vajaduste rahuldamiseks, maksudeks ning raha jääks veel ülegi. Reaalsus on see, et sageli peab naine töötama, et kogu pere suudaks rahaliselt heal järjel olla. Naise töötamine on õigustatud ka

sellepärast, et juhul, kui mees mingil põhjusel sureb, siis naine suudab pere eest hoolitseda ja ei pea lootma sugulaste või võõraste inimeste abile (mida sageli ei tulegi). Kuigi islamis peab lese eest hoolitsema mõni meessugulane, siis tegelikkus on see, et tollel meessugulasel on ka oma pere, kelle eest hoolitse da, või sugulased üldse puuduvadki. Ja siis kui selline abi suguvõsa poolt puudub ja naine ise ei suuda töötada, siis tekibki olukord, kus elujärg läheb järsult allamäge ning omadega jõutakse lõpuks tänavale. Ma olen Egiptuses näinud palju kerjusnaisi käsi pikal raha kerjamas ning mõelnud, et kui järgitakse ideed, et mehe roll on töötamine ja naise roll on kodus püsimine, siis niimoodi sellised kerjused tekivadki. Kui peres olevates soorollides ei ole paindlikkust ja võimet kohaneda tänapäeva eluoluga, siis võib-olla väga heal järjel olev pere võib oma ainsa sissetuleku allika (mehe) surma tagajärjel täielikku vaesusesse sattuda. Aga kui mees on näiteks võimeline laste eest hoolitsema ja naine on võimeline töötama, siis ootamatu tragöödia ei mõjuta peret niipalju. Samuti naine peaks olema võimeline pere eest seisma ja juhi rollis olema, sest vastavaid olukordi võib ette tulla, kus juhiroll on vajalik. Näiteks mees on haige ja ei suuda töötada või kaotas töö mingil muul põhjusel. Või

mees ei tegele islamiga eriti ja on lohakaks muutunud. Või eelmainitud olukord, kui mees sureb. Siis peab naine minema mehe rolli ja olema tugev ja otsustusvõimeline, et pere eest hoolitseda.

Aivar

Tõesti, soorollid on muutunud, sest enamik islamlike perekondi ei ole enam nii islamlikud, kui nad olid prohveti (rahu ja Jumala õnnistus olgu temaga) ajal. Kogu perekonna mudel ja soorollid on väga sageli mitteislamlikud. Naine ja mees ei tea oma rolle ja sama käib ka nende laste kohta. Aja jooksul on see olukord, läbi islamiliku taasärkamise ja islamlike väärtuste õppimise, hakkanud paremuse poole muutuma.

Hamza

Leian, et tänapäeva olude erinevus islami algusaegade omadega võrreldes ei õigusta veel perede soorollide muutmist. Ja ei pea siin silmas näiteks seda, kas naine võiks tööl käia või mitte (mis iseenesest ei ole sugugi probleem, kui teatud tingimused on täidetud), vaid pigem seda, kus soorollid pööratakse täiesti ümber ja naine oleks näiteks peres see, kes kõik otsused vastu võtab ja kellele jääks vi-

imase sõna kõiges. See ei oleks kindlasti õigustatud.

R

Jah (vabandan lühikese vastuse pärast).

Burhan

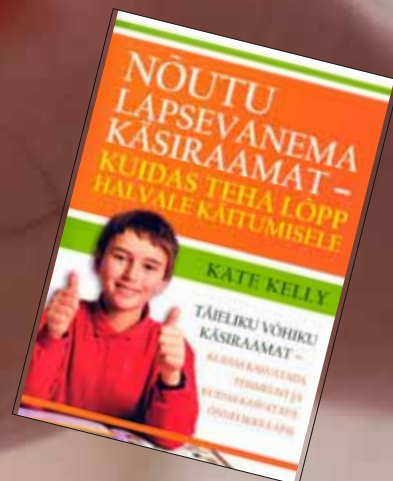
Jah, sest tänapäeval eksisteerib palju halba: televi sioon, internet, madal moraal, islami puudumine moslemite elus ja segadus paljudes asjades. Meil peaks olema süsteem, et oma peret kaitsta selle eest. Seega soorollid peaksid olema paremad ja tugevamad. Vanemad peaksid olema huvitatud sellest, mida nende laps õpib ja peaksid suunama teda õigele õppimisviisile ja õppepaigale. Me peaksime täiendama oma teadmisi pidevalt, et oma naise ja laste eest kõige paremal viisil tänapäeva oludes hoolitseda.

Sohaib

Kõikide küsitletute mõttest tuli välja ühine idee, et aja jook sul on islamilikus peres soorollid muutunud ning seda negatiivses suunas. Et tagada normaalsed peresuhted, peaksid pereliikmete rollid paigas olema ja arvestama peaks kõigi pereliikmetega oma rolli täites. See tooks tagasi ka üksteise austamise ja üksteise eest hoolitsemise. See omakorda tugevdaks ka ühiskonda terviklikuna kuna ühiskonna alustalaks on pere.

Eriline laps

SEE „OH, KUI PIINLIK“ JONNIJORU

Allikas: „Nõutu lapsevanema käsiraamat – kuidas teha lõpp halvale käitumisele. Täieliku võhiku käsiraamat – kuidas kasvatada teismelist ja kuidas kasvatada õnnelikke lapsi.“ (Ersen, 2009) - Kate Kelly

Jonni ärritab lapsevanemaid rohkem, kui nii mõnigi teine halva käitumise avaldus. Mitteverbaalselt väljendub viha tulipunase näo, kiirenenud südametegevuse, higiste peaopesade ja tugeva ärritustunde kaudu. Võib olla, et lapse jonnimine ärritab vanemaid seepärast nii väga, et sageli leiab jonn aset kas avalikus kohas või kui olete väsinud või kui just olete näinud kõvasti vaeva, et lapsele meelelahutust pakkuda.

Jonnid ei leia aset üksnes teisel eluaastal. Lastel tekib emotsionaalseid purskeid liikumissooimisest koolimineku ja teinekord kauemgi. Arusaam, miks ja kuidas lapsed endast välja lähevad, aitab meil neid paremini mõista, nende jonniga toime tulla ja isegi jonnihooge vähendada. Vanemate kahjuks on jonnimine täiesti normaalne osa lapse arengust ning algab see kurikuulsal teisel eluaastal ning kestab teinekord nii mõnedki aastad.

Enamik jonne saab alguse järgnevatest põhjustest:

- *Iseseisvuse püüdlemine tekitab frustratsiooni* – mudilastel on vaja tulla toime paljude asjadega, kuid esimene neist on muutuda teist sõltumatuks. Lapsed mõistavad, et nad on tegelikult eraldiseisvad isikud ning

on muutunud teadlikumaks oma üha kasvavatest võimalustest. Pea iga hetk päevas möödub uute väljakutsete proovimises või vanade oskuste lihvimises ja see on üsna frustreriv. Jonnid tekivadki kas kuhjunud frustratsioonist või siis, kui last katkestatakse mõne ülesande sooritamisel, mis tema silmis võiks kesta „terve igaviku“.

- *Viha, kuna neile keelatakse midagi, mida nad tahavad* – kui lapsed hakkavad teadvustama enda isikut, tekivad neil ka oma arvamused. Väikesed lapsed on väga enesekesksed, nii et õiglus ei tähenda nende jaoks mitte kui midagi. Selleks, et lapsed situatsioone arukamalt lahendada oskaksid, peaksid nad ümbritsevat maailma paremini mõistma. Küpset mõistmist ei ole võimalik kohata kaheaastase puhul ja ka väsinud viieaastane (või vanem!) võib probleemide puhul halvasti käituma hakata.
- *Väsimus ja nälg* – meie kehad mõjutavad meid palju. Pole vahet, kui täiskasvanulki lapsed muidu käituvad, väsimus ja nälg võivad põhjustada tagasilööke ja tuua neis esile kõige ebameeldivamad omadused.
- *Tähelepanuvajadus* – mõnikord tõuseb jonn, kuna laps tunneb end segaduses või kõrvale tõrjutud olevat. Ka negatiivne tä-

helepanu tundub siis parem olevat kui täiesti ilma tähelepanuta jäämine.

Paraku on kõikide jonnide sügavaimaks põhjuseks viha. Seepärast on vaja jonnide vältimiseks lastele õpetada, kuidas oma viha teistmoodi välja elada. Selleks tuleb neil kõigepealt hakkama saada oma viha kontrollimisega.

Hea teada!

Enamik jonne on hoopis tunde puhangud ja mitte halvasti käitumine. Jonn on emotsionaalne ülekoormus, väljendamatat emotsioonide kuhjumine, mis lapse jaoks lõpuks väljakannatamatuks muutub (see on psühholoogiline vaste tugevale füüsilisele valule). Jonni puhul peate otsima sarnaseid mustreid või tekkepõhjust.

Kui teie laps ärritub kergesti, mõelge sellele, kuidas käitute viha või negatiivsete tunnete korral teie ise.

Ärge kaotage enesevalitsust. Kui teie laps on endast väljas, on äärmiselt tähtis, et teie rahu säilitaksite. Uskuge või mitte, kuid lastele ei meeldi raevu sattuda. Teie poolne nõrkus või samuti raevuga reageerimine muudab lapse veelgi ärevamaks.

Ärge kunagi võtke lapse jonnist isiklikult. Isegi kui jonn on tekkinud mõne teie kehtestatud reegli pärast, ei ole teie tegelikult jonnist põhjuseks.

Mõelge, millal ja miks te vihaseks saate. Teie kaheaastasel ei pruugi veel olla sõnavara, kuid ta mõistab väga hästi, milliste emotsioonidega on tegu kui näiteks isa ärritub punase fooritule pärast või nimetab teist autojuhti idioodiks. Kui te demonstreerite viha situatsioonides, mil-

le üle teil kontroll
p u u -
d u b ,
võite

üsna kindlalt näha samasugust viha ka oma lastes.

Kui vanemad on nii stressis, et ei suuda enam oma vihapurskeid kontrollida, siis teeksid nad targalt, kui prooviksid erinevaid lõõgastusvõimalusi.

Mida teha, kui...

Ükskõik, kas olete kodus, koolis või poes, peamised meetodid jonniga toimetulemiseks on alati ühesugused:

Säilitage rahu ja ärge kaotage enesevalitsust – pole tähtis, kui vihane te olete, lapsele vastu karjumine edastab talle vale sõnumi. Laps ei kuula teid niikuinii.

Ärge üritage lapsele asju selgitada – jonnivale lapsele pole mõtet midagi selgitada. Teie raiskate energiat ja laps on väljunud esimesest raundist võitjana, kuna saavutas teie tähelepanu.

Ärge andke lapse nõudmisele järele – vist kõik on mõelnud: oh, mis seal ikka, ostan talle selle mõttetut maiust, et siit lõpuks minema saada. Kuid selsamal hetkel, kui te seda teete, teadke, et nüüdsest peate poes käies ka edaspidi oma väikesele diktaatorile ostma, mida ta soovib.

Ärge püüdke last ära osta – laps ei tohiks jonnist abil oma tahtmist saada.

Kui olete avalikus kohas, ignoreerige teiste arvamust – hoolimata pilkudest, mida mõned teie poole saavad, mõistavad paljud, mida te läbi elate.

Leidke lapse jaoks turvaline, vaikne koht – kui olete kodus, ignoreerige jonnist. Kui tunnete muret väikelapse turvalisuse pärast, viige ta mõnda turvalisse kohta (võrevoodi, mängu-aed) jonnist lõpetama. Teie käitumine peaks lapsele näitama, et te tulete tagasi siis, kui ta on maha rahunenud.

Vajaduse korral lahkuge avalikust paigast – kui teie laps ei rahune minuti või paari

jooksul, proovige võimaluse korral avalikust paigast lahkuda.

! *Kui laps on füüsiliselt kontrolli alt väljas, siis hoidke teda kinni – enamik lapsi rahu-
neb mõne minuti jooksul, kui neid kinni hoida.*

Kui laps on rahunenud, siis ärge andke tema soovidele järele. Pakkuge lapsele võimalusi, kuidas oma viha vabalt saaks välja lasta. Võite öelda: "Kõik vihastavad vahetevahel, sest alati ei saa seda, mida tahaks. Aga viha võib välja lasta ka nii, et sealjuures kõiki teisi ei ärrita". Juhtige lapse mõtte mujale, niipea kui võimalik. Tegelikult soovivad lapsed isa ka, et neid emotsioonide küüsisist päästetaks. Nii et kallistage oma last ja kinnitage talle, et armastate teda ikka endiselt.

Pakkuge lapsele meetodeid viha vabaks laskmiseks. Alltoodud soovitusel sobivad pigem noorematele lastele, vanemad, juba koolis käivad lapsed, peaksid õppima vihast lahti saama ilma endale tähelepanu tõmbamata (sobilikud kolm viimast).

- Tehke vihaseid hääli – mida erinevamaid, seda parem;
- Loendage vihase häälega numbreid nii kaua kui suudate;
- Tehke vihast nägu (Rubaba soovitus – proovige peegli ees :D);
- Kõndige toas pikkade sammudega ringi;
- Otsige välja savi või plastiliin ja muljuge seda kõvasti;
- Mõelge, mida muud võiksite teha või saada, kui ei saa seda, mida soovite;
- Põimige käed kõvasti enda ümber, kuni ei tunne end enam nii vihasena;
- Hingake sügavalt sisse nagu joogat tehke (seda võite kasutada ka nooremate

lastega, juba sõna „jooga“ võib neis huvi äratada ja kui veab, siis edaspidi võib piisata vaid jooga hingetõmmete meenutamisest, et laps jonnima ei hakkaks).

Tähelepanuks!

- Konsulterige arstiga, kui:
- Lapse jonnihoo kestab kauem kui kümme minutit;
- Laps on vanem kui kahe ja poole aastane ning suuri jonnihoo esineb iga päev;
- Laps on noorem kui kahe ja poole aastane ning jonnib kõvasti kolm või neli korda päevas.

Umbkaudu 20% kõikidest mudilastest taob pead meelega millegi vastu, poisid sealjuures kolm korda tõenäolisemalt kui tüdrukud. Mõnikord tingib sellise käitumise frustratsioon või tähelepanuvajadus, kuid vanemad arvavad, et see on jonnimine. Kuid laps võid pead taguda ka näiteks valu vaigistamiseks või lohutuse otsimiseks. Kui tagumisega kaasneb keha edasi-tagasi kiigutamine, tähendab, et laps kasutab pea tagumist enda lohutamiseks. Ärge laske end sellest ehmatada ega tehke ka liiga suurt numbrit. Olge kindel, et laps ei tee endale viga. Enamikul juhtudel lõpeb pea tagumine umbes nelja-aastaselt. Kui teie laps teeb seda kauem või olete lihtsalt mures, konsulterige arstiga.

Tavaliselt ei tasu jonnimise pärast muretseda, sest reeglina muutub see harvemaks ja kaob lõpuks iseenesest. Kui lapsed muutuvad osavamaks, nende frustratsioon väheneb. See omakorda tähendab vähem jonne, sest lapsed on saavutanud suurema kontrolli oma elu üle.

MIKS LAPS KOGELEB?

Rubriigi autor: Annely

Allikas: <http://www.kogelus.ee/page.php?page=heateada>

* Räägi lapsega aeglaselt ja rahulikult, kasutades lihtsaid lauseid.

* Ära ütle sõnu lapse eest ega lõpeta tema lauseid.

* Kogelemine ei tähenda midagi.

* Näita lapsele, et ta on sulle tähtis ja kallis.

FÜSIoloogiline OLEMUS

Kõnelemine on keeruline oskus, mille õppimine kestab aastaid. See eeldab piisavalt head kõnemotoorikat, keelelisi, kognitiivseid ja sotsiaalseid oskusi. Lapse areng mõnes neist valdkondadest võib olla aeglasem ja sellest tingituna võib esineda kõnes takerdumisi või kordusi. Enamasti on

tegu eakohase normaalse sujumatusega e füsioloogilise kogelusega, mida esineb kuni 25%-l lastest.

Füsioloogiline kogelus avaldub tavaliselt juhtudel, kui laps innustunult midagi selektab. Füsioloogilisele kogelusele on iseloomulikud sõna, lauseosa, vahel ka sõnaalguse kerged kordused, mida laps ise ei märka.

Väike laps pole veel võimeline jagama tähelepanu ütluse sisu ja vormi vahel. Kui talle antakse märku, et ta räägib „valesti“, satub laps segadusse ning hakkab otsima viise, kuidas „õigesti“ rääkida. See käib tal üle jõu ning süvendab kõnetakistusi veelgi.

Kõneravi füsioloogilise kogeluse puhul vaja pole. Last aitab rahulik toetav ümbruskond, kus teda kuulatakse ning tema küsimustele antakse lihtsad ja selged vastused.

Kritiseerimist tuleks vältida, samas ei maksa kogeluse tugevõimist kartes teha liigseid järeleandmisi ega kasvatusviigu.

Füsioloogiline kogelus möödub tavaliselt 2–6 kuu jooksul, vahel võib see kesta ka kauem. Kui vanemad on siiski mures või ebakindlad oma lapse kõne pärast, tuleks pidada nõu logopeediga. Teadmatuses tehtud vead võivad lapse normaalset sujumatust kinnistada ja luua tingimused kogeluse kujunemisele.

KOGELUS

Kogu inimkonnast 1% kogeleb. Laste hulgas on kogelejaid rohkem, kuni 4%. Umbes 75% lastest saavad sujuvalt rääkijateks enne täiskasvanuiga. Kogelemaid mehi on 3-4 korda rohkem kui naisi. Kogeluse

edasikandumisel on oma osa pärilikkusel.

Kogeluse põhjuseks arvatakse olevat mitmete tegurite koosmõju. Kõne tekitamiseks peab aju andma suure hulga "käsklusi", et tagada õigeaegne ja piisavalt täpne koostöö hingamist, hääleteket ja hääldust tagavate lihaskrühmade vahel. Tähtsad on ka keelelised ja kognitiivsed võimed (mälu, taju, mõtlemine) ning emotsionaalne valmisolek.

Kui laps on erutatud, tema mälu ülekoormatud või ümbritsevate kõne lapsele liiga keeruline, ei suuda aju anda piisavalt täpseid korraldusi kõneaparaadi juhtimiseks. Tulemuseks võib olla kogelus, mis väljendub:

- kordustena (mina-mina-mina-mina ka, tu-tu-tule, k-k-k-as),
- venitustena (vvvvvvana-ema, miiiiiina)
- blokkidena (võimetus mingi aja jooksul häält ja häälikuid tekitada: ---palun)

Kõige sagedamini saab kogelus alguse 2.-5. eluaastal. Enamasti algab kogelus sõna või silbi kordustena. Võivad esineda perioodid, mil kogelus kaob täiesti, mõne aja möödudes aga ilmneb uuesti. Aja jooksul muutuvad kordused tugevamaks, pikemaks ja sagedasemaks.

Laps hakkab ise tajuma oma kogelust ning otsima vahendeid, et mitte kogeleda. Kui sõna ütlemine tavalisel

moel ei õnnestu, üritab laps tugevamini. See tekitab lisapinget, mis omakorda põhjustab kogeluse edasist süvenemist. Tekivad blokid, koos nendega hirm, mõnikord viha ja pettumus. Raskete blokkide korral kaasneb sageli silmade kinnipigistamine, grimassid, käte-jalgade liigutused, mille abil üritab laps piinlikust kogelushetkest üle saada. Laps proovib kogelust varjata. Mõned lapsed hakkavad rääkima sosinal või ebahariliku hääletooniga, liiga vaikselt või liiga kiiresti. Laps võib vältida teatud sõnu ja olukordi, mis tunduvad talle eriti rasked. Ravita jäänud kogelus hakkab peagi negatiivselt mõjutama lapse enesehinnangut.

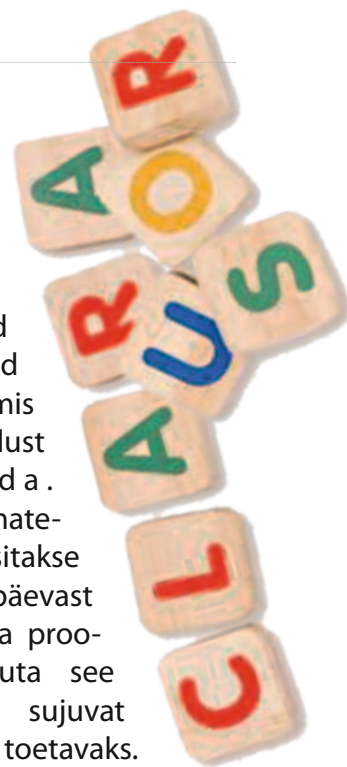
Kogeluse kulg võib olla eeltoodust erinev. Kogelus võib alata varakult tugevate blokkidena. Sellisel juhul on laps algusest peale teadlik kogelusest, ta on õnnetu, võib koguni keelduda rääkimisest. Kogelus võib kaasneda ka muude kõne- ja keelearengu probleemidega. Sel puhul on lapsel lisaks sõnade väljaütlemisele häiritud hääldus, sõnavara, lauseehitus ja eneseväljendus laiemalt. Vanema lapse kogelus võib muutuda varjatuks. Sel juhul peab laps pidevalt emotsionaalselt rasket võitlust kogeluse ilmsikstulekuga, kuigi tegelik kogelus võib olla suhteliselt väike ja hoopis vähem häiriv.

KÖNERAVI

Kogelust ravib logopeed. Mida varem raviga alustatakse, seda paremad on tulemused. Esmalt uurib logopeed

lapse kogelust ja kõne arengut, selgitab välja võimalikud negatiivsed tegurid, mis võivad kogelust süvendada. Koos vanematega analüüsitakse lapse igapäevast keskkonda ja proovitakse muuta see võimalikult sujuvat kõnet toetavaks. Mõnikord on kasulik vahendada lapsele pandud koormust, vältida igapäevast kiirustavat elulaadi. Sageli annab häid tulemusi vanemate ja teiste last ümbritsevate inimeste kõne kiiruse ja keerukuse vähendamine. Selline kaudne teraapia on alati esimene ja olulisim samm kogeluse ravis. Vahel piisab üksnes ümberkorraldustest kodus ja/või lasteaia kõnekeskkonnas, et kogelus väheneks.

Logopeed võib soovitada ka otsest kõneteraapiat, mille käigus harjutatakse lapsega kergemaid rääkimisviise ehk kõnetehnikaid. Laste kõneravi on mänguline, uued oskused omandatakse jäljendades. Vanemate ja pedagoogide osalemine kõneravis aitab viia õpitud oskused igapäevaellu. Kõneteraapia aitab muuta kõnet sujuvamaks ja õpetab last valitsema oma kogelust. Logopeedid töötavad paljudes lasteaedades, koolides, polikliinikutes ja erapraksises. Kui mingil põhjusel osutub kõneravi elukohale lähimas logopeediakabinetis võimatuks,

annab logopeed soovitusi edasiste ravivõimaluste osas.

Kuidas aidata kogelevat last

- Kuula, mida laps ütleb, mitte seda, kuidas ta seda teeb.

- Räägi lapsega aeglaselt ja tee jutu sees pause. See on parem abivahend kui soovitus lapsele: „Räägi rahulikult!”

- Püüa leida iga päev lapse jaoks aega, mil oleksid ainuüksi tema päralt. Tähtis on, et laps ei peaks võitlema sinu tähelepanu eest.

- Väldi lapsega suheldes liiga pikki ja keerulisi lauseid.

- Ära ütle sõnu lapse eest ega lõpeta tema lauseid.

- Vähenda lapse küsitlemist. Parem on kasutada suhtlemisviisi, kus üks vestleja ütleb rep-

liigi, teine kommenteerib seda jne.

- Lapsega vesteldes pea enne ütlust väike paus (1-2 sekundit). See aitab hoida vestluse tempot piisavalt aeglase ja rahulikuna.

- Ära katkesta last rääkimise ajal. Peres ja lasteaiarühmas/ klassis peaks igaühele andma piisavalt aega oma ütluse lõpetamiseks. Üksteisest ülerääkimist ja vahelesegamist ei tohi lubada juba maast-madalast.

- Ära lase lapsel korrata kogeldud sõna või ütlust. Kui öeldu sisu jäi segaseks, küsi, kas said lapsest õigesti aru.

- Kasuta lapse poolt kogeldud sõna oma järgnevas ütluses, hääldades seda pisut aeglasemalt ja pehmemalt, et

anda lapsele parema kõne eeskuju.

- Kui lapsel on raskem periood ja kogelust rohkem, paku talle mängu ja tegevusi, kus vajadus kõnelemiseks väiksem või milles tavaliselt ei kogelda. Sobivad laulumängud, näidendid jne.

- Kui laps kurdab, et tal on raske rääkida, lohuta teda. Võid öelda, et rääkimine ongi vahel raske ja paljudel inimestel jäävad mõnikord sõnad kinni, et lapsed alles õpivad rääkima ja õppimise ajal teha ikka vigu.

- Kuigi väikesele lapsele pole mõtet kogelust teadvustada, ei tasu seda teemat veidi vana lapsega salata. Kui ema või isaga saab murest rääkida, kaob hirm kogeluse ees.

- Näita lapsele, et ta on sulle tähtis ja kallid. Kogelemine ei tähenda midagi!

LOODUSLIK RAVI

Rubriigi autor: Khadija

Allikas: „Aed ja mets kui apteek“, Aili Paju, Maalehe Raamat; Aialeht.ee

PAISELEHT AJAB KÖHA JA NOHU MINEMA

Paiseleht (*Tussilago farfara*) on taim, kelle lehti ja õisi soovitasid astmahaigetel suitsetada arstid juba vanas Kreekas ja Roomas. Külmetushaiguste

korral on paiseleht a s e n d a m a t u :
temaga on ravitud kurgupõletikku, köha, bronhiiti.

Nohu algul pandi paiselehepuru põlema ja hingati suitsu sisse. Sama võte aitab ka kroonilise nohu korral.

Paiseleht õitseb märtsist maikuuni ja alles mais, pärast õitsemist, ilmuvad ta pärislehed. Seetõttu kandis ta keskajal huvitavat nime *Filius ante patrem* – poeg

enne isa. Leht on pealtpoolt sile, küpseroheline, alt aga sametiselt viltjas-valkjass. See kasvab ka paiselehe ladinakeelses nimes: *Tussis* (köha), *agere* (ära ajama), *farfara* (jahu).

Õisi kogutakse aprillis-mais, lehti kogutakse juunis-juulis, kuivatatakse õhukese kihina õhurikkas kohas varjus. Lehed sisaldavad mõruglükosiide, eeterlikke õlised, tsüklilist faradiooli, arnidiooli, fütosteriini, vitamiine P, C, ja A ning orgaanilisi happeid. Paiselehe steroidühendite rikkus kindlustab talle omaduse stimuleerida immuunsüsteemi, mis on tähtis pahaloomuliste krooniliste haiguste raviks.

Tänu taime keemilise koostise rikkusele on tal tugev põletikuvastane toime. Vene rahvameditsiinis on paiselehega

ravitud neeru- ja kusepõiepõletikku, sapipõiehaigusi, furunkuloosi. Soome rahvameditsiinis on esile tõstetud taime valuvaigistavaid omadusi, eriti reumavalude taandamiseks.

Meie rahvameditsiin tunneb paiselehte kui nahapõletike ja tursete vähendajat, temaga on ravitud külmetushaigusi ja seedekulgla põletikku.

Külmetushaiguste puhul valmistatakse paiselehest tõmmis. Võetakse teelusikatäis ürte, lisatakse kaks klaasi

keeva vett, keedetakse õrnal tulel 5 minutit ja lastakse tõmmata 10 minutit soojas. Juuakse pool klaasi korraga 2-4 korda päevas.

Kroonilise köha ja bronhiidi korral valmistatakse kevadel värsketest lehtedest ja õitest mahl, mis lahjendatakse sooja veega (1:1) ja kuumutatakse 1 minut. Võetakse sisse 1 supilusikatäis 3 korda päevas peale sööki. See ravikuur kestab 7-10 päeva.

Värsked lehti võib paigutada kompressina paistetanud liigestele (hoida soojas). Noortest lehtedest saab kevadel valmistada salatit ja suppi.

Retsept. Kroonilise bronhiidi ja köha korral võtta 1 supilusikatäis ürte, lisada klaas keeva vett, lasta soojas tõmmata pool tundi ja tarvitada 2 supilusikatäit korraga 4 korda päevas. Sama rüüp (jahedalt) võtab ära kõhuvalu.

ELU EESMÄRK - PARADIIS

Rubriigi autor: Amina Iirimaalt

KANNATLIKKUS JA ALLAHI ARMASTAMINE

Kannatlikkus on väidetavalt Allahi armastajate üheks tähtsamatest nõutud omadustest, sest kannatlikkuse aste määrab kindlaks, kes on oma usus ehtsad ning kes mitte. Kannatlikkus on tarvilik eluraskuste ja kimbatuste kandmiseks, et Allahi meele järgi olla. Samuti tõestab see inimese armastuse siirust. Paljud väidavad küll, et nad armastavad Allahit, kuid kui Ta neid raskustega testib, siis armastuse tõeline olemus haihtub. Ainult kannatlikud ja sihikindlad suudavad Allahi armastusest ustavalt kinni pidada. Kui puuduksid raskuste ja siiruste proovilepanekud, siis puuduksid ka sellele inimese Allahi armastuse puhtsüdamlikkuse tõendid. Kelle suurem armastus Allahi vastu, sellel ka suurem kannatlikkuse kraad. Seepärast omistas Allah kannatlikkuse väärtuse Tema lähedastele sõpradele (*awliya*) ja kõige

enam armastatutele (Koraan 38:44).

Allah juhendab neid, keda Ta kõige enam armastab, et neil jätkuks kannatlikkust Tema käskude täitmiseks. Kannatlikkus tuleb vaid Allahi abiga. Ta kiidab kannatlikke ja lubab neile parimatest parimad tasud. Teiste tasud on piiratud ja määratletud ent kannatlike omad täiesti mõõtmatud. Kannatlikkus on kõigil islami, *imaani* ja *ihsaani* astmetel eluliselt tähtis. Niisamuti on see ka usu ja *tawakkuli* (Allahi usaldamine) oluline element.

Kannatlikkus Allahi pärast, Allahi abiga ja Allahi määruse vastuvõtmine.

1. Kannatlikkus Allahi pärast, Tema tasudele lootmine ja Ta karistuse kartmine.

2. Kannatlikkus Allahi abiga. Inimene mõistab, et tal endal puudub kannatlikkus

ja jõud selle hankimiseks. Ta pigem teab, et „jõud ja tugevus tuleb ainult Allahi abiga.”

3. Kannatlikkus Allahi määruse vastuvõtmiseks. Inimene mõistab, et ainult Allahil on universumi asjade üle kontroll. Seega ta võtab kannatlikult Allahi määrused ja korraldused vastu. Ja seda sõltumata sellest, mida see hõlpsuste ja raskuste suhtes võiks tema jaoks tähendada.

Kannatlikkus Allahi pärast on Allahi abiga kannatlikkusest kõrgemal astmel, sest kannatlikkus Allahi pärast on seoses Ta *iläähiks* (jumalus, teenimise või kummardamise objekt) olemisega. Samal ajal kui kannatlikkus Allahi abiga on ühenduses Ta *rabbiks* (Isand, Looja, Omanik) olemisega.

Ülistamine on kannatlikkus Allahi pärast ja kõik see ning muu taoline, mis on seotud Ta *iläähiks* olemisega, on sellest suurem, mis iganes on ühendatud Ta *rabbiks*

olemisega. Nagu Ta abi otsimine kannatlikkuse olemiseks.

Põhiliseks eesmärgiks on ülistamine, kuid samal ajal on abi otsimine tulemuse meetodiks. Eesmärki püütakse selle enda pärast ja vahendeid otsitakse teiste asjade huvides.

Tema abiga on kannatlikkus usklikele ja nii headele kui halbadele uskmatutele tavaliseks, ent kannatlikkus Allahi pärast on pelgalt sõnumitoojate, prohvetite ja tööliste usklike harjumuseks. Kannatlikkus Tema pärast on kannatlikkus nendes asjades, mis on Allahi meele järele, samal ajal kui Tema abiga võib käia kannatlikkus nende asjade kohta, mis Talle meeldib või mitte.

Erinevad kannatlikkuse kraadid

1. Kannatlikkus Allahi pärast ja Allahi abil.

Inimesel on kannatlikkust Allahi abiga Allahi pärast. Sellega mõistetakse, et tal ei ole endal mingit jõudu. See on kõige kõrgeima tasemega kannatlikkus.

2. Kannatlikkus Allahi pärast kuid mitte Allahi abiga. Taolised inimesed sooviksid, et neil oleks kannatlikkust Allahi pärast ent nad ei otsi aktiivselt Ta abi ning nende usaldus ja toetumine on nõrk. Sellistel inimestel on ikkagi hea lõpp, aga nad on nõrgad ega suuda suuremas osas seda saavutada, mida nad tahaksid kätte võita. See on siira kuid nõrga uskliku olukord.

3. Kannatlikkus Allahi abiga. Selline inimene otsib Allahi abi ja usaldab Teda. Ta tunnistab, et tal puudub jõud ja tugevus, kuid tema kannatlikkus ei ole Allahi pärast ega usulistel põhjustel. Tema eesmärgid saavutatakse, aga tema lõpp võib olla kõige halvem. Sellis

sed inimesed on näiteks uskmatute juhid ja saatana järgijad, kuna nende kannatlikkus on Allahi abiga aga mitte Allahi pärast.

4. Mingit kannatlikkust pole. See on kõige madalam aste ja sellist laadi inimene väärib igasuguseid ebaõnnestumisi.

Kes omavad kannatlikkust Allahi pärast ja Allahi abiga, on tugevad ning saavutavad väga palju. Kellel on kannatlikkust Allahi pärast, kuid mitte Allahi abiga, on head inimesed, kuid nad on nõrgad ja abitud. Kellel on kannatlikkust Allahi abiga kuid mitte Allahi pärast, on suutelised ainult kurjaks. Kellel pole kannatlikkust ei Allahi pärast ega Allahi abiga, on määratud läbikukkumisele.

Lugeja küsib,

lugeja vastab!

Mida arvad meeste ümberlõikamisest? Mida naiste ümberlõikamisest? Kas oled lasknud / lased oma pojad ümber lõigata? Millised on sinu meelest ümberlõikamisega kaasnevad mõjud?

Olen kuulnud, et meeste ümberlõikamine pidavat hea olema, sest hoiab puhtust ja ühtlasi ka mõningaid haigusi ära. Naiste ümberlõikamisest ma ei tea kahjuks midagi. Poja ümberlõikamine või mitte lõikamine sõltub minu ja *inšaAllah* minu tulevase abikaasa ühisest otsusest. Kui ümberlõikamine hoiab ära haigused ja abikaasad on puhtad ja terved sellest tulenevalt, on see hea mõju, aga kui see tegevus terviseprobleeme tekitab, siis ei kiida heaks.

Z.

Mida arvan? Arvan, et see on kõige parem käsk, mis on islamis seotud meeste tervisega. Ümberlõigatud mehed võivad unustada paljud intiimpiirkonnaga seotud vaeused, mis on ümberlõikamata meestel. Allah tunneb oma

loomingut kõige paremini. Ümberlõikamine on leping, mis sai sõlmitud Allahi ja prohvet Ibrahim (عليه السلام) vahel – kõik meessoost isikud, kes on Allahile kuulekad, peavad laskma end ümber lõigata.

Naiste ümberlõikamine seevastu aga on *haram*. See on *bida* – uuendus religioonis, seega keelatud. See kahjustab naise tervist ja mõjub laastavalt ka ta pereelule. Naiste ümberlõikamine on seotud islamieelse aja kultuuri ja mitte islami ettekirjutustega.

Minu üks poeg on ümber lõigatud, *alhamdulillah*. Kuidas see talle mõjus? Viis minutit nuttu, üks nädal hoolitsust ja kogu operatsioon võidi unustada. Nii see toimibki, kui ümberlõikamine teostada lapse esimestel elupäevadel (hea teha näiteks 7. päeval). Kah-

juks küll on Eestis väga raske leida arsti, kes seda operatsiooni ilma narkoosita teeks.

K.

Haaaaahahaha, mul siiani kõlab kõrvus poisi hääl, kui ta peale lõikust narkoosist ärkas ja ütles: „Emme, sa oled paha!“ Kui küsisin, miks mina paha olen, kui issi tõi sind siia, siis vastas: „Issi on veel halvem – lasi arstionul mu nokule haiget teha; ma nüüd ei saa ju pissile minna!“ Aga kui ta nägi, et noku ikka alles on, siis küsis: „Mis nad siin tegid siis sellega, kui alles on?“

Minule tegelikult see ümberlõikamise asi isiklikult ei meeldi. Eestis ma poleks sellega nõus olnud ja ei laseks lõigata, aga siin polnud mul selles osas sõnaõigust. Õnneks siin tüdrukuid ei lõiguta ja

minu arust see tüdrukute rap-
pimine ei ole normaalne!

K.

Ma ise olen ümberlõikamise vastu (nii meeste kui naiste ümberlõikamine) ja näen selle vajadust ainult väga üksikudel puhkudel. Juhul, kui inimese elu on ohus ja ümberlõikamine on vältimatu ning vajalik, et inimese elu päästa, siis on see lubatud. Sama käib ka olude kohta, kus hügieeni ei ole võimalik normaalselt järgida. Näiteks kõrb, kus vee kasutamine on väga piiratud ja enda intiimpiirkonda ei saa pesta või saab pesta väga harva. Nüüd põhjustest, miks ma olen ümberlõikamise vastu:

1) „Tõesti, me lõime inimese parimas vormis.“ (Koraan 95:4). „Kes täiustas kõik, mille Ta lõi ja alustas inimese loomist savist.“ (Koraan 32:7). „See on Jumal, Kes lõi teile elamiseks maa ja taeva laeks ja täiustas teie vormid ja jagas teile häid asju. See on Jumal, teie Isand. Õnnistatud olgu Jumal, maailmate Isand.“ (Koraan 40:64). Nende värsside põhjal on loodud inimene parimas vormis ja Jumala poolt täiustatud. Seega ka vastsündinud beebi on parimas vormis. Isegi kui tal on sündides näiteks ainult 1 käsi, siis see on haiguse tagajärjel (kas genoomis või siis ema üsas), mitte viga Jumala „plaanis“.

2) „... Õnnistatud olgu Jumal, parim loojatest.“ (Koraan 23:14). Selle värsi põhjal Jumal on parim kõigist loojatest. Kas saame väita, et Jumal tegi meie loomisel vea, mille peame siis ise arsti käe läbi korri-

geerima (eesnaha ümber lõikama)?

3) Ma suudan enda hügieeni eest hoolitseda ja seni pole minu riistaga probleeme olnud, kuigi ma pole ümberlõigatud. Seega väide, et ümberlõikamine on vajalik, et hügieeni hoida ja ilma ümberlõikamiseta tekivad terviseprobleemid, paika ei pea. Vähemalt minu puhul ja inimeste puhul, keda ma tean.

4) See on lapsele traumee-riv. Kuigi osa inimesi väidab, et me ei mäleta väga varases lapsepõlves juhtunud asju, siis ma mäletan seda, kui mulle 1-2 aastaselt songa (mingi asi kõhus) operatsiooni tehti ning see oli õudne. Mäletan ka aega, kui olin beebivankris ja vaatasin kärust välja. Kuigi on vähe, mida ma nii varasest ajast mäletan, on mul osa mälestusi siiski olemas. Ja ka eba-meeldiv mälestus (operatsioon).

5) Erinevad anatoomilised põhjused, miks eesnahk on vajalik ja erinevad tüsistused, mis võivad järgneda ümberlõikamisele.

Mul veel lapsi ei ole, aga kui ma nad Jumala tahtel saan, siis ma ei lase neid ümberlõigata. Kui nad ise seda hiljem teha tahavad, siis on see juba nende endi otsus. Ma ei võta neilt valikuvabadust ära. Ümberlõikamisele kaasnevad mõjud on järgnevad:

1) Hügieenivõimaluste puudumise korral on peenis ümberlõigatuna puhtam kui ümberlõikamata, sest uriin ja

seemnevedelik ei saa koguneda eesnaha alla.

2) Ümberlõigatud peenis on vähem tundlik, kuna eesnaha eemaldamisega väheneb ka nahas olevate närvide arv. Sellest tingituna on ka seksuaalne nauding väiksem.

3) Ümberlõigatud peenise puhul on tundlik peenisepea rohkem avatud külmale (talve korral).

4) Võimalik õmbluste lahti minek.

5) Verevalumid, paistetused, tüsistused, mädanikud, psühholoogiline trauma.

A.

Ümberlõikamine on islamis kohustuslik kõigile meestele, kes seda vähegi teha saavad. Ümberlõigatuna on tunduvalt lihtsam puhtust hoida. Statistika näitab, et ümberlõigatud meestel on tunduvalt vähem igasuguseid peenisega seotud probleeme ja haigusi. Lisaks on ümberlõigatud meeste abikaasadest statistiliselt mitmeid ja mitmeid kordi vähem emakakaelavähki ja igasuguseid tupepõletikke.

Minul on kaks poega. Üks neist on ümber lõigatud, teine veel ei ole, aga plaanis on. Tüt-reid mul ei ole, aga neid ei la-seks ma nagunii ümber lõigata, sest naiste ümberlõikamine ei ole mitte islami käsk vaid islamieelse ajastu traditsioon, mille kohta Prohvet Muham-med (صلى الله عليه وسلم) on öel-nud ainult ühte asja: „Kui te just peate lõikama, siis õige vähe,“ ja selle selgituseks on

öeldud, et mõnel naisel võib olla intiimpiirkonnas mingi füüsiline probleem, mille tõttu on vajalik, et teda opereeritaks, aga see on vaid erandjuhtum.

Mis puutub igasugustesse füüsilistesse ja psühholoogilistesse traumadesse, mis väidetavalt ümberlõikamisega kaasnevad, siis mina olen väga õnnelik, et mu pojad saavad ümber lõigatud. Minu isal olid lapsepõlvetraumad sellest, et pidevalt oli põletik, kuigi hoolitseti (lihtsalt nahk nii kitsas) ja see on palju valusam kui korra suts! ära teha ja pärast probleemi pole. Minu vennal oli sama probleem, kui ta oli laps. Ma mäletan, kui ema seda pisikest paksuks paistetanud punast asja pisarate saatel köögis pesi, samal ajal kui vend röökis köögi laual. Isa oli köögipõrandal pikali, sest tal läks pildist lihtsalt süda rütmist välja – seega trauma venenale, emale, isale ja mulle. Pidevalt korduvad põletikud, mis El ole tingitud sellest, et ema ei pese last (mu ema on väga puhtusefriik, ausõna!) ja minu ema palus ümberlõikust siis, nõukaajal, aga talle öeldi, et ei lõika, kannatage – ega ta juut pole! Vend pidi end ise laskma ümber lõigata, kui oli täisealine, sest lapsepõlve põletikest oli niivõrd kõva armistus, et erektsiooni ajal nahk lihtsalt rebenes. Ja kujutage ette, kui palju kauem täiskasvanul selline asi paraneb. Vennapojal hakkasid samad jamad peale. Teda küll otse ümber ei lõigatud, aga lõigati eesnahk pikuti lõhki. Mu vanemal pojalt hakkasid ja-

mad peale, aga õnneks me saime ta aastaselt juba ümber lõigatud ja peale seda pole ÜHTKI korda jama olnud. Nooremal pojalt on siiani lõikamata, sest me pole Marokos vahepeal käinud ja ma Eestis ei taha lasta lõigata – tahaks Marokos lasta teha laserlõikuse, mis pidi olema kõige parem viis. Noorema pojaga on mul pidevalt jamad – jälle vaja leotada ja puhastada jne. Noku küsimus on tema jaoks nii hell teema, et ta ei taha üldse, et keegi seda puudutaks. Lapsel on sellest suurest noku pidevast poputamisest juba trauma, samas vanemal, kes on ümber lõigatud, on nüüd kõik korras. Mina olen seega kahe käega ümberlõikamise poolt, sest mul on väga raske vaadata, kuidas mu lapsel on jälle valus pissida ja asi paistes. Muide, lugesin kusagilt, et USAs lõigatakse pooltes osariikides seaduse järgi KÕIK sündinud poisslapsed ümber, olgu nad mis usku tahes – hügieeninõue selline.

Ja hilisem psühholoogiline trauma, et midagi on ära lõigatud ... no andke andeks, aga see on peas kinni.

A.

Kuna ma olen ise ka n.ö ümberlõikamata, siis ei oska sellest midagi muud arvata kui seda, mis olen lugenud. Meeste puhul pidavat see aitama hügieeni pidada sellistes oludes, kus pole iga päev võimalik duši all käia.

Tüdrukute puhul ma ei kujuta isegi ette, mida seal saab

„ümber lõigata“. Aga ju siis midagi saab.

Samuti ei oska midagi arvata mõjude osas.

Oma poega pole ma lasknud ümber lõigata. Sain moslemiks paar aastat tagasi ja poeg on ammu täiskasvanu.

V.

Meeste ümberlõikamine on islamis väga tähtis, ent naiste ümberlõikamine ei käi islamiiga käsikäes.

Jah, *alhamdulillah*, minu poeg on ümberlõigatud. Ümberlõikamisega kaasnevad on ainult head mõjud, loomulikult kui ümberlõikus on sooritatud ikka õiges kohas ja õige inimese poolt tõeliselt ja hügieeniliselt ning sellele järgneb õige vajaminev taastusravi ja armastuserohke hool.

A.

Ei kiida, ei laida. Minu poeg otsustab ise, kas ta tahab seda lõikust või ei taha. Kui tahab, siis ma toetan teda ja teen nii, et see operatsioon saaks korraldatud tema jaoks. Islam on ikkagi vabast tahtest omale vastuvõetud ja peale suruma seda ei hakka. Kui minu lapsed kunagi suureks saavad ja ise mõtlema hakkavad ja kui ma näen, et neil on see usk südames ja neil on reeglid, mille järgi käituda, siis see tähendab ainult seda, et ma olen neile mingisuguse eeskuju

andnud, mida nad õigeaks peavad.

K.

Ümberlõikamine on fakt igale vanemale, kel on kodus poisslaps kasvamas. See on Allahi poolne käsk ja laveerida on peaaegu võimatu. Mehed, kes on vanas eas islami enda usuks vastu võtnud, võivad valida – opilaud või mitte. Juba sellepärast on valikuvõimalus, kuna komplikatsioonid, paranemine ja taastumine on keerulisem. Ent ikkagi lasub neil kohustus selle eest hoolitseda, et intiimpiirkond oleks puhas, ka lõikamata eesnaha alt.

Mul on poisslaps kodus. Suuremad on ümberlõikamise läbi teinud ning ei mäleta eriti seda ettevõtmist. Emotsionaalse emana on loomulikult valus lapse nuttu ja halamist pealt vaadata-kuulata, ent kui tahame olla ikkagi õiged moslemid, siis tuleb seda järgida. Ainuke, mida ma konvertidest emadele ja ka isadele südamele paneksin – valmistuge poisslaste ümberlõikuseks võimalikult vara, kasvõi esialgu ainult mõttes. Uurige, kui elate Euroopas, milline haigla seda operatsiooni sooritab, kas arst on kogenud jne. Juhul kui soovite sooritada operatsiooni mõnes araabiariigis, siis valige kindlasti usaldusväärne ja hügieeniline arstikabinet või haigla. Uurige erinevate lõikusmeetodite nii positiivseid kui ka negatiivseid külgi. Kindlasti ärge viige last esimese ettejuhtuva arsti juurde lõikusele! Ja ärge tundke end kindlasti mitte süüdi, kui ei

taha islamiriigis poisslast ümberlõigata lasta. See on ikkagi teie, kui vanemate, otsustada. Sugulastele ja perekonnale ei pea selle sammuga head meelt tegema.

Naiste ümberlõikus pole kohustuslik, see on vaid kultuuriline traditsioon teatud riikides. Naiste ümberlõikus sandistab naisi!

A.

No alustan ka siis oma kirjutist siin ümberlõikamise teemas.

Mida ma arvan ümberlõikamisest? Enne kui ma sain poja, teadsin juba ette, et lasen ta ümber lõigata, kuna nii vähendan igasuguste haiguste teket ja puhtam on ka. Tüdrukute ümberlõikamisest ei tea ma midagi. Pole uurinud ega tunne soovi ka seda teha, kuna kui mul peaks tulema teine laps tüdrukutirts, siis teda ma ei lase ümber lõigata. Aitas mulle kogemusest pojaga.

Aastal 2011 maikuu oli üks päikeseline ja vaikne päev. Oli soe ning linnukesed laulsid. Äratati meid pojaga üles, et vaja arsti juurde minna. Mees võttis oma venna ja muidugi ema ka kaasa sinna korterimoodi „haiglasse“. Uksest sisse minnes tabas mind šokk, et kas siin koledas majas lastaksegi minu poega lõigata? Aknad olid kui sada aastat vanad ja põrand just mitte kõige puhtamas olukorras. Paar aiatooli ja ümmargune laud ... Arsti kabinetti ma nägin ka –

seal oli üks suur kapp ja voodi, mille kate oli kulunud kollane.

Kui meie sisse läksime, oli üks perekond oma röökiva piisibeebiga just valjumas. Mul hakkas süda lööke vahele jama. Minu hirm oli nii suur, et miks just seal ja miks mitte mõnes korralikus haiglas? Aga see selleks ...

Alguses palus arst meil natuke oodata. Pani seal kirja midagi oma arstiraamatusse. Kui oli aeg kätte jõudnud, siis läksid mees ja ta vend sinna kabinetti koos pojaga. Mina pidin niigi närvilises olekus jääma veel närvilisema ämmamutiga uksetaha ootama.

Siis järsku kuulsin ma oma pisipoja nuttu, mis ei tahtnud ega tahtnud lõppeda. Ämm tegi kohe ukse lahti ja tahtis vaadata, et mis ja kuidas, aga arst käskis tal uuesti ukse kinni panna. Ma korra vaatasin ka üle ämma pea, et mis seal toimub. Nägin, kuidas mees hoidis poja käsi kinni, mehe vend jalgu ja arst seal keskel siis sor kis ja toimetas. Ma hakkasin vihast värisema, omaette rääkima ja edasi-tagasi kõndima. Ämm ka käratas mulle paar karedat sõna, mille peale ma kohe vastu hakkasin, ise tige kui herilane.

Oh Jumal, sellest kirjutaminegi jättis mul südamelööke vahele ja käed värisema ... paljast mõttestki, et mida ma lasin oma pojale teha, hakkab halb endal!

Hiljem on mul olnud sellega palju probleeme – ei ole ikka selline kui peaks. Kuna mu

poja oli sellel hetkel ülekaaluline, kui teda lõigati, siis arst võttis ehk liiga palju nahka ära ning pojale on nüüd 2 kusejuha, kuid pissib ühest – sellest, millest peab. Sain seda teada poja enda arstilt, et ei oleks tohtinud veel lõigata, kuna ülekaaluline oli. See nahk ei ole nii, nagu ümberlõigatutel peab olema vaid nagu pool juppi ara lõigatud – ikka tuleb nokupeale poolenisti nagu polekski lõigatud. Olen pannud iga-suguseid kreeme ja käinud arstide vahet, ikka ja jälle ... Aga *alhamdulillah*, ei tee see talle valu ega midagi.

Peale lõikamist suundusime koju. Autosse jõudes andis mees nutva lapse minu kätte, kuid ämm tahtis teda vägisi minult ära võtta, et las tema kussutab minu pojakest. Ma ütlesin, et saan ise ka sellega suurepäraselt hakkama ning ka mees käskis eemal olla ja las mina kussutan. Hakkasin siis pojale tasakesi rääkima, et kui tubli ta on jne. Poja jäi vaikselt ega nutnud enam. Siis lõpuks jäi ta mu süles tuttu.

Jõudsime koju ja panin ta voodisse, aga ei tahtnud poja minust hetkekski eemal olla – hakkas uuesti nutma. Nii kahju oli teda vaadata! Saime arstilt ühe kreemi kaasa, mis pidi jahutama ja enesetunnet parandama. Määrisin seda talle iga päev peale.

Õö oli vaikne. Õnneks ei olnud veritsust ega midagi. Peale opi ei olnud ka veritsust; vaid paar tilgakest mähkmet, kuna arst nagu „kõrvetas“ haava kinni. Õö lasin tal magada ilma mähkmeta ja enda kaisus.

Peale seda oli ta ikka sama rõõmsameelne nagu enne oli olnud.

Järgmisel korral olen ma targem – ei võta enam ämmakest kaasa! Pole mulle vaja lisamuret, stressi ja tema närvitsemist lisaks.

H.

Meil on kaks poega, kes mõlemad ümberlõigatud 2-kuuselt. Raske see muidugi oli, kuid paranes väga ruttu ja ühe päevaga kõige hullem möödas. Esimese lapsega olin ma ise nii meeletult endast väljas juba paljast lapse lõikamise mõttest. Teise lapsega juba teadsin, mida oodata ja läks kergemini. Emanal on väga raske näha, kuidas su väiksel beebil valus on. Ümberlõikasid ainult sellepärast, et Jumal on nii käskinud. Muidu vabatahtlikult sellist asja ei teeks, kuid ma olen moslem ja moslemimehed on ümber lõigatud ja punkt.

Samas olen naiste ümberlõikamise täielik vastane. Tuli-seid lahinguid sel teemal peetud nii kodus kui ka kodust

väljas. Minu mehe kodukülas lõigatakse senini enamuse tüdrukuid ümber. Olen naistega sellest rääkinud ja nad ütlevad, et see on suht pisike protseduur ja ei pidavat midagi hullu olema, lisaks ei pidavat see naist ka külmaks tegema, sest eemaldatakse mingi sümbolne nahk ainult, mitte nagu Aafrika onnides. Põhjuseks ütlevad nad, et siis ei pidavat noor tüdruk halvale teele minema ja poistega magama enne abieliu ... ehk siis ei erutu või midagi sellist. Üheks põhjuseks öeldi, et ümberlõikamata naine ei pidavat rasestuma...??? Eks neile ajupesutehtud.

Islami koha pealt olen mina niipalju aru saanud, et see tava oli enne islami tulekut ja kui Prohveti (صلى الله عليه وسلم) käest tuldi selle kohta küsima, siis ta vastas, et kui te tahate lõigata, siis ainult natuke; ehk siis tehke oma tava kohaselt, kuid ärge liialdage. Niisiis islam ei käsi naisi ümber lõigata.

S.

Tureesia köök

Kokk: Karima

Allikas: <http://karimasfood.blogspot.com>

Pirukad

- * 1 tass sooja keedetud vett
- * umbes 5 dl jahu
- * soola
- * 1 tl suhkrut
- * 2 spl õli

Täidis:

- * 200 g riivitud juustu
- * 4 kuni 5 tomatit, lõigatud
- * viiludeks
- * soola
- * pipart
- * maitserohelist
- * 1 tussnikala konserv, nõrutatud
- * natuke musti oliive, viilutatud

Sega kausis kõik taigna ained kokku ja sõtku nii kaua kuni see tuleb käte küljest lahti. Taigen jääb pehme ja elastne.

Tee taigen pooleks, rulli üks osa taignast vähese jahuga kaetud pinnal lahti.

Lahtirullitud taignale tõsta kõigepealt väikeste vahedega tomativiilud. Tomatile tõsta täidis, mille kausis kokku segasid. Rulli lahti teine osa taignast ja asetä tomatitükkidele.

Võta tomativiiludest natuke suurema suuga klaaspurk või tass ja suru korralikult piruka taigna kaks osa teineteise külge ja löika välja. Vajuta sõrmedega otsad kinni. Aja õli potis kuumaks ja küpseta pirukad õlis mõlemalt poolt kuldseteks.

Serveeri pisikese salatiga.

Pudrupotike, keeda!

Türgi köök

Kokk: Zeynep

Allikas: „Türgi Köök“, Gönül Paksoy;
foto - [http://www.benhurum.com/
page/18/](http://www.benhurum.com/page/18/)

Sibulapirukas ehk Soğan Böreği

- * 6 yufkat
- * 1kg sibulat
- * 4 sl võid + veel pisut määrimiseks
- * 5 muna
- * 1 klaas ehk 2 dl piima
- * 2 sl äädikat
- * 1 tl aniisiseemneid
- * 1 tl kaneeli
- * 2 tl purustatud musta pipart
- * soola

Koori sibulad, löika rõngasteks ning pane koos natukese soola ja rohke veega keema. Keeda mõni minut ja seejärel kurna. Kuumuta pannil 2 sl võid, purusta sisse aniisiseemned ja sega mõned korrad läbi. Seejärel lisa nõrutatud sibulad ja prae 8-10 minutit kuni vedelik on täiesti aurustunud. Löö lahti 4 muna, lisa soola ja musta pipart ning klopi läbi. Vala aniisiseemnete ja sibulatele 2 sl äädikat ja seejärel ka klopid munad. Hauta veel paar minutit ja tõsta tulelt. Sulata ülejäänud 2 sl võid. Allesjäänud muna löö lahti ja klopi piimaga. Määri ahjuvorm võiga ja asetage põhjale yufka. Kõigepealt määri yufkat võiga ja siis ka muna-piimaseguga. Tee nii kahe yufkaga. Kolmandale asetage sibulatäidis ja raputa peale kaneeli. Allesjäänud yufkad asetage vormi nagu eelmisedki. Viimasele vala taas peale võid ja muna-piimasegu.

Küpseta pirukat 160° C ahjus 30-35 minutit.

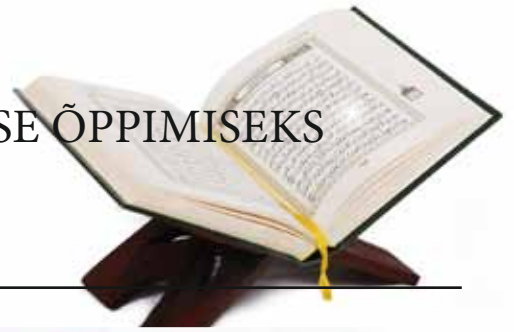

KORAANINURK

HARJUTUSI KORAANI RETSITEERIMISE ÕPPIMISEKS

„Muallim thääni“ Ahmadhadi Maksudi

Koostanud: Aisha

10

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Jumala, Armulisima ja Halastavaima nimel!

ARAABIA TÄHESTIK

ا	ب	ت	ث	ج	ح	خ
älif	bää	tää	tää	džim	hää	hää
د	ذ	ر	ز	س	ش	ص
dääl	dääl	raa	zääi	siin	siin	šaad
ط	ظ	ع	غ	ف	ق	ك
taa	žaa	'ain	ğain	fää	qaaf	kääf
ل	م	ن	و	ه	ء	ي
lääm	miim	nuun	waw	hää	hamza	jää

Araabia keelt loetakse paremalt vasemale!

Hamza hääldub kurgu tagaosas.

10

ر ر ر

Häaldub nagu eesti "r".

رَرَر رَرَر رَرَر رَرَر رَرَر رَرَر

ز ز ز

Häaldub nagu eesti "z".

زَزَز زَزَز زَزَز زَزَز زَزَز زَزَز
زَزَز زَزَز زَزَز زَزَز زَزَز زَزَز

م م م

Häaldub nagu eesti "m".

مَمَم مَمَم مَمَم مَمَم مَمَم مَمَم
مَمَم مَمَم مَمَم مَمَم مَمَم مَمَم

12

تَ تِ تْ

Hääldeb nagu eesti "t".

مُتْ أَمِتْ تَمْرُ زُرَتْ زُرْتِ
 مَرَرْتُ مَرَرْتِ أَمِرْتُ أَمَرْتِ
 أَمَرْتُمْ مَرَرْتُمْ أَمِرْتُمْ مَرَرْتُمْ

نَ نِ نْ

Hääldeb nagu eesti "n".

أَنْ إِنَّ زَنْ مَنْ مِنْ لَنْ أَنْتَ
 نِمَتْ أَنْتُمْ نِمْتُمْ نَزِرُ نَزِرُنْ
 أَمَرَنْ مَرَرَنْ مَرَرَنْ مَرَرَنْ

13

13

يَ يَ يَ

Olenevalt positsioonist teiste tähtede vahel hääldeb nagu eesti "ii" või "j".

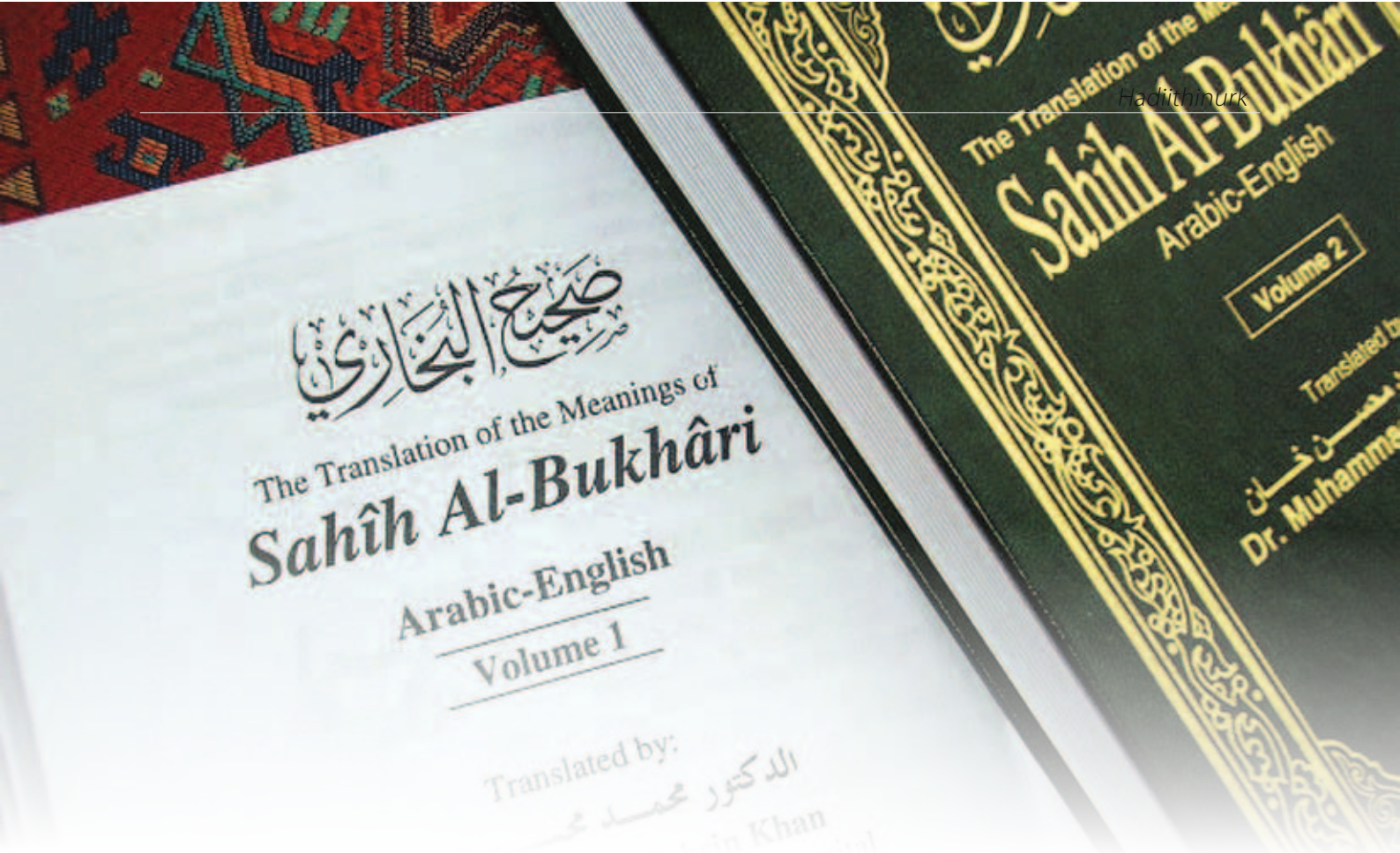
أَيُّ أَيُّمُ زَيْتُ مَيْتُ زَيْنُ رَأْيُ رَمِي
 يَمْنُ مَرِيْمُ مَيْرُ مَيْمَنُ أَيْمَنُ
 أَمْرَيْنِ زَيْتَيْنِ أَيْمَيْنِ مَيْتَيْنِ

بَ بَ بَ

Hääldeb nagu eesti "b".

أَبُ ابْنُ بِنْتُ بَيْتُ بَيْنُ
 أَبْرَمُ رَبُّ زَيْنَبُ بَرَبْرُ مِنْبَرُ
 بِأَمْرَيْنِ بَيْتَيْنِ مِنْبَرَيْنِ زَيْنَبَيْنِ

۱۳

HADIITHINURK: ÜMBERLÖIKAMINE

Abu Huraira (رضي الله عنه) on edastanud, et Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „*Fitrat*¹ iseloomustab viis tegu: intiimpiirkonna karvade eemaldamine, küünte lõikamine, kaenlaaluste karvade eemaldamine, vuntsi lühikeseks trimmimine ja ümberlõikamine.“ (Al-Bukhari, 7.777)

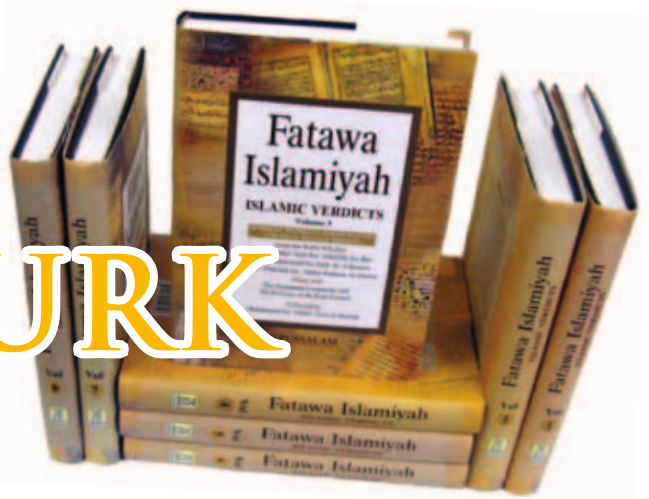
Abu Huraira (رضي الله عنه) on edastanud: „Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Ibrahiim (as) lõikas end ümber, kui oli 80-aastane ja ta lõikas end ümber tahumiskirvega.“ (Al Bukhari 6298, Muslim 2370)

Jaabir (رضي الله عنه) on edastanud, et Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) tegi Al-Hasanile ja Al-Husaynile *aqiqa*² ja lasi and ümber lõigata, kui nad olid seitse päeva vanad. (Al-Bayhaqi 8/324 – nõrk *hadiith*)

Umm Atiyyah Al-Ansaariyyah on edastanud, et üks naine tegi Mediinas (naistele) ümberlõikamist ja Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles talle: „Ära lõika liiga palju. Nii on parem naisele endale ja meeldivam abikaasale.“ (Abu Dawud 5271, At-Tabarani „Al-Awsat“, Al-Bayhaqi „Al-Shu‘ab“)

1 Keha loomulikku parendamist.

2 Lapse sünni puhul peetav pidustus.

FATWANURK

ümlberlõikamine

Tõlkinud: Amina ja Aisha

Allikas: www.islamweb.net

LASERI JA PLASTIBELLI KASUTAMINE ÜMLBERLÕIKAMISEL

Kõsimus: Olen veidi segaduses, kuna siiani arvasin, et on vaid üks viis ümlberlõikamiseks, aga avastasin, et neid on erinevaid. Seega sooviksin teada, millised meetodid on poisslaste ümlberlõikamisel lubatud. Kas näiteks laseri ja plastibelli meetodi kasutamine on lubatud? Ja kas juhul, kui operatsiooni teeb mitte-moslemist arst, on oht, et ta lõikab liiga vähe või teeb ainult sisselõike, sest ma olen kuulnud, et meditsiinilistel põhjustel lõigatakse nii?

Vastus: Meeste ümlberlõikamine seisneb selles, et tuleb ära lõigata eesnahk, mis katab peenise pead. Islami seadus ei ole määranud, mis meetodil seda täpselt teha tuleb. Seega kui mainitud meetodid on ohutud ja lapsele viga ei tee ning ümlberlõikamine on islami seadusele vastav, siis on see lubatud. Samas on oluline märkida, et valida tuleks lap-

sele kõige lihtsam ja hellem kättesaadavatest meetoditest.

Meeste ümlberlõikamisel on parim viis lõigata ära kogu peenise pead kattev eesnahk, kuid on olemas ka nõrku edastusi, mille kohaselt on piisav, kui lõigatakse vaid väike osa eest (tingimusel, et lõigatakse terve ring ümlber peenise pea) või enamuse eesnahast. Osade arvamuste kohaselt on ümlberlõikamine piisav vaid juhul, kui ära on lõigatud vähemalt pool või rohkem eesnahast.

Viimaks, ümlberlõikust võib teostada ka mitte-moslemist arst tingimusel, et ta on usaldusväärne.

ÕIGE AEG ÜMLBERLÕIKAMISEKS

Kõsimus: Kas vastsündinud last on lubatud ümlber lõigata?

Vastus: Islami seaduses ei ole ühtki autentset teksti selle

kohta, millal täpselt laps tuleks ümlber lõigata; seega on see lapse hooldaja otsustada. Otsustamisel tuleks arvestada peamiselt lapse heaolu ja konkreetsete tingimustega. Seda, kas ümlberlõikamine on hetkel lapsele ohtlik või mitte, otsustavad arstid ja spetsialistid.

NAISTE ÜMLBERLÕIKAMINE EI OLE KOHUSTUSLIK

Kõsimus: Armsad vennad, ma ei nõustu teie arvamusega, et täiskasvanud naiste ümlberlõikamine pole vajalik. Mina usun, et see on kohustuslik. Toon näiteks ühe *hadiithi* raamatust „*Adab Al-Mufrad*“, mille kohaselt kaliif Uthman andis käsu kahele vangistatud Bütsantsi naisele, nende hulgas ka edastaja Umm Muhajir, end ümlberlõigata lasta peale seda, kui nad olid moslemiteks hakanud. Minu sooviks oleks, et te ka sellest vaatepunktist oma artiklis räägiksite; muidu saavad

inimesed asjast valesti aru, et see ei olegi üldse oluline.

Vastus: Tõesti, see *hadiith* on kirjas Al-Bukhari raamatus „Al-Adab Al-Mufrad“, kuid õpetlased (näiteks Shams Al-Haq Abadi, šeik Al-Albaani jt) on selle klassifitseerinud nõrgaks, kuna edastajateketis on üks täiesti tundmatu isik. Pole olemas ühtki autentset *hadiithi*, mille kohaselt naiste ümberlõikamine oleks kohustuslik.

ÜMBERLÕIKAMINE EI OLE VASTUOLUS INIMESE PARIMAS VORMIS LOOMISEGA

Küsimus: Kas Jumal pole inimest mitte loonud parimal kujul? Kui jah, siis miks moslemid eemaldavad meessuguorganilt eesnaha? Kas see ei ole mitte Jumala loomingu täiuslikkuses kahtlemine?

Vastus: Kahtlemata on Jumal loonud inimese parimal kujul. Nii on Koraanis kirjas: „**Me lõime inimese parimal kujul.**“ (95:4) Jumal ütleb ka: „**Kes on sind loonud, täiustanud ja kooskõlla seadnud.**“ (82:7) „Parimal kujul“ tähenduseks on, et Jumal lõi inimese parimal viisil „varustatuna“: tal on keel, millega ta räägib; käed ja sõrmed, millega hoiab asju; aju, millega mõtleb; silmad, millega näeb; kõrvad, millega kuuleb jne. On veel palju muid häid omadusi,

millega Jumal inimest varustanud on. Kuid samas on parimal kujul loomine, täiustamine ja kooskõlla seadmine eraldi etappidena välja toodud.

Ümberlõikamine ei näita mitte Jumala loomingu ebatäiusust, sest Jumal on meid loonud parimal kujul, vaid seda, et Ta tahab, et me Talle kuuletuksime. Seda kuuletumist saame näidata läbi selle väikese nahatüki eemaldamise, mille ta meile paigaldanud on ja mille eemaldamise eest me Temalt tasu saame. Samamoodi väljendame oma kuulekust Talle läbi selle, et lõikame oma küüsi ja eemaldame karvu intiimpiirkonnast ning kaenlaalustest. See, et meil on sündides eesnahk ja et karvad pidevalt kasvavad, ei tähenda ju, et Jumal on meid loonud ebatäiuslikeks. Ta on meid loonud sellisteks, kui me oleme ning saadab meile elus erinevaid teste, et näha, kas me kuuletume Tema käskudele ja seadustele.

ABIPELLUMINE ÜMBERLÕIKAMATA NAISEGA

Küsimus: Kas on lubatud ümberlõikamata naisega abielluda?

Vastus: Õpetlaste kõige kindlama arvamuse kohaselt ei ole naiste ümberlõikamine

kohustuslik ja isegi nende arvamuse kohaselt, kelle meelest naiste ümberlõikamine on kohustuslik, ei mõjuta naise ümberlõikamatus kuidagi abielu legaalsust.

NAISTE ÜMBERLÕIKAMINE

Küsimus: Kuulsin, kuidas üks Saudi õpetlane Iqra TVs ütles, et *hadiithid* naiste ümberlõikamise kohta on kõik nõrgad või väljamõeldud. See on vastuolus sellega, mida ma siiani olen teadnud. Ma tean, et on olemas *hadiith*, milles Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles, et naise ümberlõikamine on talle auks. Palun selgitage!

Vastus: Paljud õpetlased on seisukohal, et *hadiithid*, mis puudutavad naiste ümberlõikamist, on nõrgad. Mis puutub konkreetset sellesse *hadiithi*, mida mainisite, siis selle on edastanud Ahmad, Al-Bayhaqi ja teised. *Hadiith* ise kõlab järgnevalt: „Ümberlõikamine on sunna meestele ja auks naistele,“ kuid isegi Al-Bayhaqi ise teiste hulgas on seisukohal, et selle *hadiithi* edastajatekett on nõrk.

„MOSLEMI KINDLUS - duaasid Koraanist ja sunnast“

Said ibn Wahf Al-Qahtani Said ibn Wahf Al-Qahtani

Tõlkinud ja koostanud: Aisha

40. KUI KAHTLED OMA USUS

133. *audu billah* – Otsin kaitset Jumalas. (Seejärel hoitud kaheldavast.)¹

134. *äämäntu bi-lläahi warusulih*. – Usun Jumalasse ja Ta sõnumitoojatesse.²

135. *huwa l-äwwälu wal-akhiru waz-zaahiru wal-baatinu wa huwa bi-kulli šai'in 'äliim*. – Ta on Esimene ja Viimane ja Kõrgeim ja Lähedasim ja Ta on kõigi asjade Teadja.³

41. VÕLA TASUMISEKS

136. *allaahumma kfinii bi-häläälikä 'än haraamikä wa äghnini bi-fadlikä 'ämmän siwääk*. – Oo Jumal, rahulda mind sellega, mida oled lubanud, mitte sellega, mille oled keelanud ja anna mulle iseseisvust kõigist peale Sinu.⁴

137. *allaahumma innii a'uudu bikä minä l-hämmi wal-hazani wal-'azzi wal-käsäli*

¹ Al-Bukhari; ka Al-Asqalani „Fathul-Bari“ 6/336, Muslim 1/120.

² Muslim 1/119-20.

³ Koraan 57:3, Abu Dawud 4/329. Al-Albani on pidanud seda edastust heaks oma raamatus „Sahih Abu Dawud“ 3/962.

⁴ At-Tirmidhi 5/560; vaata ka Al-Albani „Sahih At-Tirmidhi“ 3/180.

wal-bukhli wal-žubni wa dala'i d-diini wa ghäläbäti r-rišääl. – Oo Jumal, ma otsin Sinu kaitset kahetsuse ja kurbuse eest, nõrkuse ja laiskuse eest, kannatuste ja arguse eest, võlgadesse jäämise ja (inimeste poolt) allasurutuse eest.⁵

42. SAATANA VASTU PALVES JA KORAANI RETSITEERIDES

138. *a'uudu billahi mina š-šaitaani r-ražiim*. – Otsin kaitset Jumalalt põlatud saatana eest (ja sülitata vasemale; 3x).⁶

43. KUI MIDAGI MUUTUB RASKEKS

139. *allaahumma lää sählä illä mää žä'ältähu sählän wa äntä täž'älu l-häznä id-hää ši'tä sählä*. – Oo Jumal, midagi ei ole lihtne, kui Sina seda lihtsaks ei tee ja Sa muudad kurbuse lihtsaks, kui soovid.⁷

44. KUI OLED PATTU TEINUD

140. Igale Jumala sulasele, kes patustab, see-

⁵ Al-Bukhari 7/158.

⁶ Muslim 4/1729.

⁷ Ibn Hibban „Sahih“ 2427 ja Ibn As-unn 351. Al-Hafidh (Ibn Hajar) ja Abdul-Qadir Al-Arnaut oma An-Nawawi „Kitabul Athkari“ kontrollis lk 106 on selle hadiithi klassifitseerinud autentseks.

järel teeb wudu ja 2-rakase palve ja palub Jumalalt andestust, Jumal ka andestab.⁸

45. SAATANA SEPITSUSTE VASTU

141. a'uudu billahi mina š-šaitaani r-ra-žiim. – Otsin kaitset Jumalalt põlatud saatana eest.⁹

143. Jumala meenutamine (*dhikr*) ja Koraani retsiteerimine.¹⁰

46. KUI JUHTUB MIDAGI EBAMEELDIVAT VÕI PLAAN NURJUB

144. qadaru llaahi wa mää šää'ä fä'äl. – See on Jumala otsus ja Ta teeb mida soovib.¹¹

⁸ Abu Dawud 2/86, At-Tirmidhi 2/257. Al-Albani hindas selle raamatus „Sahih Abu Dawud“ 1/283 autentseks.

⁹ Abu Dawud 1/206, At-Tirmidhi. Vaata ka Al-Albani „Sahih At-Tirmidhi“ 1/77 ja „Surat Al-Mu'minun“ 23:98-99.

¹⁰ „Ärge muutke oma kodusid surnuaedadeks. Tõesti, saatana põgeneb majast, kus retsiteeritakse suurat *ul-Baqarat*,” Muslim 1/539. Saatana ajavad välja ka hommiuks ja õhtuks mõeldud duaad; need, mida öeldakse enne uinumist ja peale ärkamist; majja sisenemisel ja majast väljumisel; mošeesse sisenemisel ja mošeesst väljumisel ja igasugused muud duaad, mida Prohvet (*saws*) on meile õpetanud, nagu näiteks ka ajaat *ul-Kursi* (2:255) ja Koraani kahe viimase suura retsiteerimine enne magamaminekut. Igaüks, kes ütleb: „Pole kedagi teist kummardamisväärivat peale Jumala, Kellel ei ole partnerit; Temale kuulub ülemvõim ja Temale kuulub kiitus ja Ta on kõigeks võimeline,“ sada korda on saatana eest terve päeva kaitstud.

¹¹ „Tugev usklik on parem ja Jumalale kallim kui nõrk usklik, kuigi mõlemas on head. Ole ettevaatlik selle suhtes, mis on sulle kasulik, otsi Jumala abi ja ära löö van-kuma. Kui aga saad tagasilöögi, siis ära ütle „Oleks ma ometi seda ja seda teinud,“ vaid ütle pigem „See on Jumala otsus ja Ta teeb mida soovib,“ sest sõnast „kui“ („kui ometi oleks“) algab saatana töö.“ Muslim 4/2052.

MA KÄIN ISLAMIÜLIKOOIS

Rubriigi autor: Eileen

Allikas: „The fundamentals of Tawheed“ - dr Abu Ameenah Bilal Philips (kursus: Aqeedah 101, Islamic Online University)

JUMALA LEPING AADAMAGA

BARZAKH

Islamis ei ole mingit alust ega tõestust millegi sellise kohta nagu on hinduismi **reinkarnatsioon ehk taaskehastumine** või **hingede rändamine**, mille käigus hinged „asustavad“ pärast surma uued kehad. Osad nendest, kes usuvad sellisesse nähtusesse, usuvad konsepti, mida me tunneme **karma** nime all.

Karma on teod, mis inimene sooritab siinses elus ja mis määravad ära, millises seisundis ta uuesti sünnib. Kui ta oli halb, siis ta sünnib uuesti halvemal järjel oleva naise üsas ja seega halvemasse kasti. Kui ta aga soovib järgmisel kehavahetusel jälle parematesse tingimustesse sattuda, siis peab ta palju häid tegusid tegema, et seda järgneval korral ehk saavutada – et sündida kõrgemale tasandile.

Kui inimene oli aga hea, siis ta taassünnib kõrgemasse kasti, kõrgema tasandi kasti naise üsas – näiteks vaga või püha mehena – ja jätkab oma taassündide edukat, kõrgemat protses-

si kuni ta saavutab täiuslikkuse ning temast saab *brahmani* kasti liige.

Kui ta saab „täiuslikuks“ siis tema taassünni tsükkel lõpeb. Tema hing saadetakse laiali ja see taasühineb maailma hinge – *brahmaga*. Seda protsessi nimetatakse **nirvanaks**.

Islamis ja kõigis teistes Jumalikult ilmutatud religioonides, kui inimene sureb siin ilmas, siis ta ei sünni uuesti kuni Viimse Kohtupäevani. Kui see maailm hävitatakse, tõuseb terve inimkond surnuist üles ning Jumal – ainus Jumal, ainus Kes väärib ülistust ja kummardamist, Vägevaim Kohtunik – mõistab nende üle kohut, sest hetkest, mil inimene sureb, kuni ülestõusmiseni, on ta seisundis, mida me Arabia keeles nimetatakse **barzakh**.

Ei peaks olema imelik mõelda, et inimene, kes suri tuhandeid aastaid tagasi, võib oodata tuhandeid aastaid, enne kui ta taas elustatakse, sest Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles, et iga inimese surm on tema ülestõusu algus.

Aeg eksisteerib vaid nende jaoks, kes elavad siin ilmas. Momendist, mil inimene sureb, ta lahku ajavööndist ja tuhat aastat võib näida kui silmapilk. Jumal illustreeris seda reaalsust ühes loos, mille ta ilmutas meile Koraanis, *Al-Baqara* ehk Lehma peatükis. Lugu räägib ühest mehest, kes kahtles Jumala võimes surnud küla

taaselustada ja kuidas Jumal seejärel põhjustas selle mehe surma 100 aastaks. Kui Jumal mehe taas üles äratas, päris Ta temalt, kui kaua ta enda arvates oli maganud. Mees vastas. „... **Päeva või osa sellest ...**“ (2:259)

Sarnaselt inimesed, kes ärkavad näiteks koomast, arvavad tihti, et vaid natukene aega on möödunud või ei arva, et aeg oleks üldse möödunud. Tihti me magame isegi tundide kaupa ja kui me ärkame, on meil tunne justkui oleksime just silmad sulgenud. Seega, ei ole mõtet kujutada endale ette tuhandete aastate pikkust ootamist, sest *Barzakhis* ei ole ajal mingit tähtsust.

ENNE MAAILMA LOOMIST

Kuigi islam eitab hinge pidevat taassündi, kinnitab ta hinge olemasolu, enne siinses ilmas imiku kehasse sisenemist.

Kui Jumal lõi Aadama, ta sõlmis temaga püha lepingu. See juhtus Arafati päeval, kohas nimega Na'maan. Jumal tõmbas välja kõik Aadama järeltulijad [ehk kõik inimesed, kes kunagi siia ilma sünnivad], põlvkond põlvkonna järel ja laotas nad enda ees laiali, et ta võiks ka nendega selle püha lepingu sõlmida.

Jumal rääkis nende kõigi hingedega näost näkku, öeldes: „Kas ma ei ole mitte teie Isand?“ ja nad vastasid: „Jah, me tunnistame seda.“

Jumal seletas miks oli ta tervelt inimkonnalt võtnud usuvande – selleks, et inimesed ei saaks Viimsel Päeval tuua vabanduseks oma teadmatus; et inimesed ei saaks öelda, et neil ei olnud õrna aimugi, et Allah on nende Jumal, Ainus kes väärrib kummardamist; et nad ei teadnud, et ainult Teda tuleb kummardada ja ülistada.

Teisalt oli see ka selleks, et inimesed ei saaks pärida, kas Jumal tõesti karistab neid valetajate tegude eest – mõeldes selle all seda, et nood inimesed järgisid ju vaid oma esiisade samme,

kes neid vääralt kasvasid ja õpetasid Jumalale partnereid omistama.

Igaksüks on vastutav omaenese tegude eest ja mitte keegi ei ole vastutav kellegi teise pattude eest.

„Ja kui sinu Isand võttis Aadama lastest – nende niuetest – nende järglased ja pani neid neile endile tunnistama: „Kas ma pole teie Isand?“ Nad ütlesid: „Jah, me oleme tunnistanud!“, et te ei saaks Ülestõusmipäeval öelda: „Tõesti, me olime sellest teadmatuses,“ või öelda: „Tegelikult meie vanemad sidusid varem teisi kummardamises Jumalaga ja meie olime vaid nende järeltulijad. Kas Sa tõesti hävitaksid meid millegi eest, mida võltsijad tegid?““ (7:172-173)

Prohveti (صلى الله عليه وسلم) seletused kirjeldavad, et see värs kinnitab asjaolu, et igaüks on individuaalselt oma uskumuste üle vastutav ning Viimsel Päeval mingeid vabandusi vastu ei võeta. Igal inimesel on usk Jumalasse hinge graveeritud ning Jumal näitab igale ebajumalakummardajale siinses elus, et iidol mida ta kummardab, ei ole tõepoolest Jumal.

Prohvet (صلى الله عليه وسلم) rääkis veel seletuseks, et Jumal asetab iga inimese kahe silma vahele valguse, näitamaks nende *imaani* ehk usku ja siis näitas neid kõiki Adamale. Adam oli sellest vaatepildist vägagi aukartlik – mõelda vaid, loendamatu hulk inimesi, kõigil selline usuvalgus silme vahel. Ta küsis Jumalalt, kes need kõik on. Jumal ütles talle, et need kõik on tema järeltulijad. Adam siis vaatas lähemalt ühte nendest, kelle valgus teda tõeliselt hämmastas, ja küsis, kes see on. Jumal vastas, et see on mees nimega Dawuud, kes pärineb viimaste rahvaste seast. Adam siis päris kui vana too mees on, ning Jumal andis talle teada, et ta on kuuekümmne aastane.

Adam palus Jumalat, et ta eemaldaks temalt 40 aastat ning lisaks Dawuudi vanusele. Aga kui Aadama elu oli lõppemas ja surmaingel tema juurde tuli, küsis ta, kas tal mitte ei ole veel 40 aastat elada? Ingel päris vastu, kas tema

mitte ei andnud neid Dawuudile? Aadam eitas seda ja täpselt samamoodi eitab inimkond oma lubadust ja usuvannet, mille nad Jumalale andsid. Aadam unustas oma lepingu Jumalaga ja nii juhtub ka tema järeltulijatega.

Nagu me kõik teame, sõi Aadam keelatud vilja, sest unustas püha lepingu, mis ta oli Jumalaga sõlminud. Saatan sai temast võitu nagu ta saab enda küüsi ka nii paljud meist. Suurem osa inimkonnast on ignoreerinud enda kohustust uskuda Jumalasse ja teda ning Ainult Teda kummardada; selle asemel kummardavad nad hoopis maist ning loodut.

Prohvet (صلى الله عليه وسلم) rääkis, et Jumal osutas osadele järeltulijatest ja ütles, et need inimesed on loodud Paradiisi ja nad sooritavad paradiisielanike tegusid. Siis ta osutas ülejäänutele ja ütles, et need inimesed on loodud Põrgusse ja nad sooritavad vaid põrguelanike tegusid.

Seejärel küsiti Prohvetilt, mis mõte on siis üldse häid tegusid teha, kui kõik on juba ette ära otsustatud nii ehk naa. Prohvet vastas seepäeale, et kui Jumal on kellegi loonud Paradiisi, siis ta aitab tal teha paradiisielanike tegusid, kuni ta sureb tehes üht neist tegudest; ja siis Jumal asetab ta just seetõttu Paradiisi. Aga kui Ta lõi inimese Põrgusse, Ta aitab tal teha põrguelanike tegusid, ja ta sureb tehes üht neist tegudest ja Jumal asetab ta seetõttu põrgusse.

See aga ei tähenda mitte mingil juhul, et inimestel ei ole vaba tahet. Kui selle üle mõtiskle da, siis sellel maailmal ei oleks mingit eksisteerimise mõtetki. Miks peaks see maailm ja see test siis üldse olemas olema? Kohtumõistmine,

karistus ning tasu oleksid sellisel juhul mõttetud.

See on üks nendest imedest, mis on teada vaid Jumalale – kuidas täpselt saab eksisteerida koos ära otsustatud saatus ning inimese vaba tahe. Jumal teab juba ette, mida meie vabatahtlikult otsustame juba enne, kui me seda otsustame. See on tõepoolest midagi inim mõistusele raskesti arusaadavat ja sel kohal me lihtsalt aksepteerime, et nii on. *Wallahu alem* – Jumal teab kõige paremini.

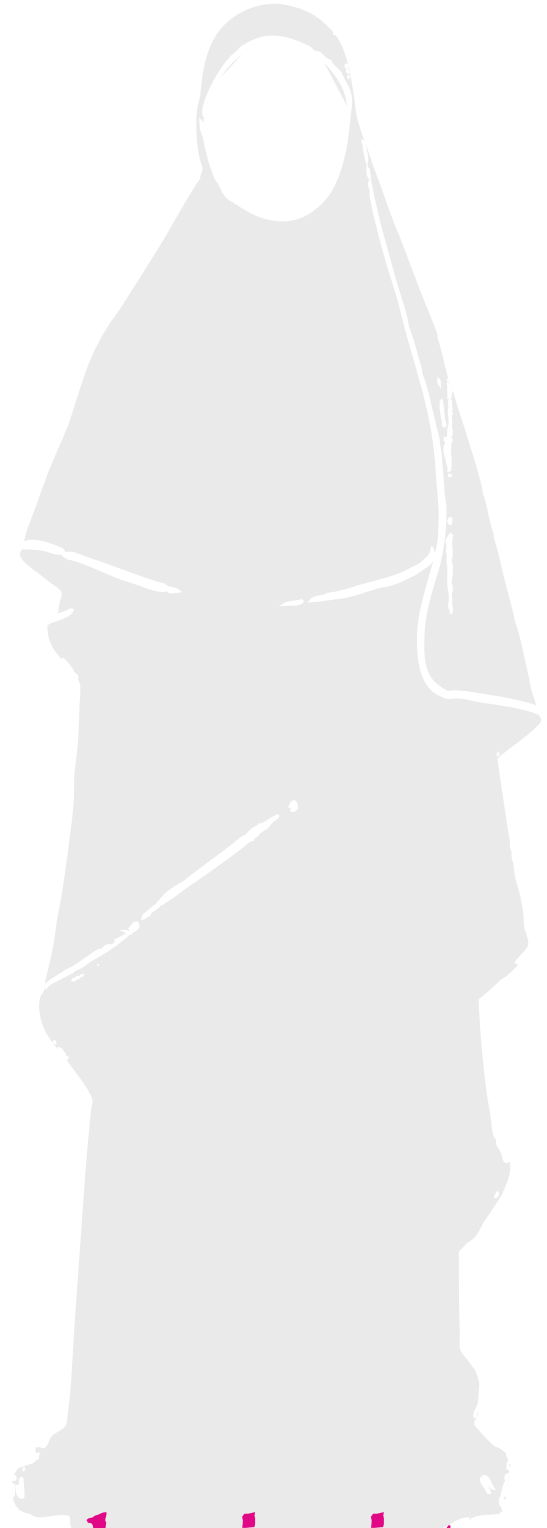
Kui on keegi, kes ei usu Jumalasse, siis Jumal teeb halvad teod tema jaoks lihtsaks. Jumal saadab talle 'edu' kui ta teeb halba, ja see motiveerib teda tegema rohkem halba, kuni ta sureb patusena ja visatakse igavesse Põrgusse, tema enda tegude tõttu. Samas võib meie armuline Jumal teelt eksinuid karistada siinses elus, et meile meie eksitusi meelde tuletada. Jumal äratas meid seeläbi ülesse ja kutsus meid endid parandama.

Jumal on nii armuline, et Ta võtab siira uskliku enda juurde ajal, mil ta just parasjagu teeb Jumala nimel midagi head, kindlustades nii, et ta oleks nende seast, keda on õnnistatud Paradiisiga.

Kui keegi siiralt usub Jumalasse ja püüab teha head, siis Jumal saadab talle mitmeid võimalusi oma usku parandada ja palju head teha. Jumal ei laseks iialgi siiral usul kaotsi minna, isegi kui usklik siin või seal komistab või teelt kukub..

Jumal aitab meil õigele teele naaseda. Jumal on Kõikvõimas. *Alhamdulillah*.

„Linnalegendid” mosleminaistest

IQRA

KULTUURIKESKUS IQRA

Turu 7

51004

Tartu

EESTI/ESTONIA

Kontakt keskus@islam.pri.ee

SADAQA - ANNETUSED:

www.islam.pri.ee toetamine
(tasuta materjalide saatmine, raamatute tõlkimine,
toimetamine ning trükkimine, loengud jne):

Kätlin Hommik

Märkusega "SADAQA"

Ühispanga konto nr. 10010608670016

IBAN: EE231010010608670016

BIC: EEUHEE2X

ÜHE VANA ON TEISE UUS ...

Võimalus saata inimestele riideid, mänguasju jne, mida ise enam ei vaja, kuid ära ka visata ei tahaks. Järgnevalt pakume välja aadressid, kuhu võiksid oma paki saata. Tegemist on erinevate organisatsioonide ja eraisikutega, kes tegelevad humanitaarabi ning vaeste igakülgse abistamise ning toetamisega ja jagavad sinu saadetise nendele, kes seda kõige enam vajavad. Kui äkki tead veel mõnda aadressi, mis sinu meelest peaks siin nimekirjas olema, siis anna meile sellest teada meiliaadressil info@islam.pri.ee.

AFGHANISTAN:

Mohammad Qasim Popal

UNAMA Kabul, Compound B

OSRSG/FSCU, Building 7, Room 101

Peace Avenue, Zanbaq Square

Wazir Akbar Khan (beside French Em-
bassy)

Kabul

AFGHANISTAN

telefon: +93 700217289 / 0790005381

MAROKO:

Najat Mrabte

Rue 8, No 10

54400 Moulay Bouazza

P.Khenifra

MOROCCO

KOOSTAJAD

TOIMETAJAD: Aisha (Kätlin Hommik-Mrabte) ja Khadeja (Airi Hunt)

KUJUNDUS: Khadeja

RUBRIIGID: Aisha, Khadeja, Amina Iirimaalt, Eileen, Amina Bahrainist, Anneli, Kauthar, Kristi, Yusuf Saeed, Karima, Zeynep, Rubaba, Aivar, Aile, Hawa

PILDID: erakogu, internet

KONTAKT: iqra@islam.pri.ee

MOŠEE JA EESTI ISLAMI KOGUDUS

Keevise tn 9

11415

Tallinn

EESTI/ESTONIA

Telefon +372 55 94 76 89

Eesti moslemite kuukiri "IQRA" on eesti moslemite tasuta elektrooniline kuukiri. Ilmub insh Allah, igal kuul uue sisuga. Kuukirja sisu koostamisel on oodatud eesti moslemite ettepanekud nii eesti kui ka vene keeles.